

AZ EGYESÜLT ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1939. ÉVI NOVEMBER HÓ 17-ÉN
SÁROSPATAKON TARTOTT
RENDES GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA PÉTER

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

SÁROSPATAK
NYOMATOTT RÁCS ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1 9 4 0

Felelős kiadó : az Alsózempléni Református Egyházmegye.

Nyomatott : R á c z I s t v á n könyvnyomdájában, Sárospatak 1940.

AZ ALSÓZEMPLENI REF. EGYHÁZMEGYE
1939 NOV. 17-ÉN, SÁROSPATAKON TARTOTT
GYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Janka Károly
esperes

dr. gróf Bethlen Pál
gondnok

elnöklete alatt :

Hegedüs László
Kun Zoltán
Dr Marton János
Tantó János
Varebélyi Dezső

Asztalos Gyula
Dr Asztalos Kálmán
Bernáth Aladár
Hodossy Béla
Dr Kérészy Sándor
Radácsy György
világi

lelkészi

tanácsbírák ;

Janka Pénter
Kósa Szabó Pál
Csathó József
lelkészi

Dr Szabó Sándor
vitéz Nyitray Károly
Dr Janka Géza
világi

jegyzők.

Pataky Sándor lelkészi tanügyi biz-i elnök, Főző László missiói előadó, Kató János, Kántor Mihály, Károlyi János, Kocsár István és Pongrácz Sámuel tanító-képviselők, Bódy Dénes gymn-i vallástanár.

Adorjáni Győző, Bagócsy Lajos, Bakos Zoltán, Balázs Csaba, Benke Kálmán, Bernáth István, Bodnár Ferenc, Buttykay István, Darányi Lajos, Göndöcz István, Gööz Ferenc, Győry Kálmán, Horkay Barna, Izsák József, Karászy Dezső, Keresztury László, Kenyeressy

Károly, Kiss Pál, Kovács Lajos, Kovács László, Körössy György, Makó Dezső, Máthé Miklós, Molnár Ferenc, Nemcsik Endre, Pógyor Lajos Rozgonyi Sándor, Sarkadi Nagy József, Soltész Kálmán, Szabó Sándor, Szendy Pál, Szakolczay Bertalan, Szundy Béla, Takács Béla, Tóth Albert, Veres Imre, Veres Lajos, Varga, János, Vitkay Bertalan, Virágh Béla lelkipásztorok, Kocsis János és Martin Miklós vallásoktató lelkészek, Stefán László h. lelkész.

Cziganyi Géza a bacskai, Tarics Imre a szomotori, Péter Imre a bodrogszentesi, Fekésházy János a kiskövesdi egyház képviselőjében.

1. A XC. zsoltár 1. versének eléneklése után *Janka Károly* esperes előfohászt mondott s felolvasta a CXVIII. zsoltár 15—26. verseit, majd a következő hálaadó imádsággal emelte lelkünket az örömszerző Istenhez :

„Vigasságnak és szabadításnak Ura Szent Isten !

Tied a hódolat szíveinkben, a hálafohász ajkainkon és az örömkönnny szemünkben, midőn imára kulcsolt kézzel állunk előtted ezen a nekünk annyira drága reggelen. Megcsókoljuk a Te atyai jobb kezedet, amely érettünk feláldoztatott és velünk hatalmasan cselekedett.

Kinek szavadra világok születnek és omlanak össze, a kitépett kalászokat kösd vissza a magyar kérébe, hogy hulljon azoknak drága magva az ősi szent talajba s legyen azoknak zsendülése, sarja áldás Sionra, áldás a magyarra !

Legyen áldott ez a tancskozás, amely megpecsételi testvéreink csatlakozását és legyen áldott mindaz, amivel szolgálni kívánjuk ügyedet, építeni anyaszentegyházadat.

Küld el reánk a bölcsesség és szeretet lelkét, hogy tanácskozásainkat azok vezessék, hogy minden elhatározásunkból a Te nevedre térjen örök dicsőség. Ámen.“

2. *Dr gróf Bethlen Pál* egyházmegyei gondnok a következő beszéddel nyitotta meg egyházmegyei gyűlést :

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Első szavunk a kegyeletes megemlékezés szava legyen.

A kegyeletes megemlékezése, ami nagy veszteségünkről, Darányi Kálmán belső titkos tanácsos, v. miniszterelnökről, a pápai református főiskola gondnokáról stb., egyházunk egyik hű fiáról. Hogy mit jelentett ő az országnak és hogy mit jelentett ő a mi egyházunknak, azt mindnyájan jól tudjuk.

Amidőn az országot és egyházunkat ért fájdalmas veszteség felett a kegyeletes megemlékezés szavát emeljük fel, szeretetteljes egyéniségének kedves emlékét szívünkbe zárjuk.

Legyen szabad most ezekután a mi örömünkről beszélni, amely abban áll, hogy felvidéki testvéreinknek az alsózempléni református egyházmegye kötelékébe való visszatérése folyó hó 2-ával vált befejezett tényé. Ezzel kapcsolódtak be a mi felvidéki testvéreink egyházmegyénk életébe.

Ezért november 2-a a mi egyházmegyénk történetében nevezetes dátum marad.

Adja a jó Isten kegyelme, hogy ezzel az aktussal egyházmegyénk birtokállományának gyarapodása úgy a lelkiek, mint a földi javak tekintetében örvendetes valósággá váljék.

Ezzel kapcsolatban legyen szabad mindjárt itt ebből az ünnepélyes alkalomból gyakorlati meglátással egy dolgot kiemelni, nevezetesen visszatérő lelkésztestvéreink nyugdíj-ügyei rendezésének mielőbbi szükségességét és legyen szabad ennek a kérdésnek a megoldása körül úgy egyházi, mint kormányhatóságainkkal való megbeszéléseink tekintetében az ügy előbbrevitele érdekében tiszteletteljes szerény szolgálataimat készséggel felajánlani.

Az anyagiak vonatkozásában aggodalommal hallottuk, hogy egyházmegyénk területén fordultak elő jelentékeny és érzékeny jégkárok. Ezekről eltekintve azonban, a jó Isten gazdag terméssel ajándékozta meg egyházmegyénknek földműveléssel foglalkozó lakosságát.

A jó terméssel kapcsolatban legyen szabad innen a gondnoki székről emlékeztetni arra, hogy ne feledkezzünk meg a mi egyházunk közönséges szükségleteiről és tőlünk telhetőleg adjuk meg a mi egyházunknak azt, ami az egyházé.

Egyházközségeink felettes egyházi hatóságaiktól kapott rendeletek alapján kötelességüknek tesznek eleget akkor, amikor a hátralékos és a folyó közterheknek a befizetését szorgalmazzák. Istennek tetsző dolog, hogy amikor bő termésben volt részünk, az egyház is megkapja mindazt, ami az egyháznak jár.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Legutóbbi egyházmegyei közgyűlésünk óta nagyot fordult a világtörténelem kereke. Nagy idők után még nagyobb időknek a tanuivá váltunk. Szeptember 2-án dördültek el az ágyuk és azóta folyik egy nagy világmérfőzés, amelynek a kimenetele beláthatatlan.

A mi Kormányzó Urunk Ófőméltóságának a bölcsesége, kományunk előrelátása eddig távol tartotta tőlünk a háboru furiáit. Adja a jó Isten, hogy ez továbbra is így maradjon.

A nagy küzdelemre való hivatkozással lehetetlen itt erről a helyről meg nem emlékezni. Ennek a világhelyzetnek a lelkiekre való kihatásáról.

Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Van egy latin közmondás, amely úgy szól, hogy; „Inter arma silent musae.“ Bizony elmondhatjuk tapasztalatból, hogy a nagy világ ifjúságunk tanulmányaira zavarólag hat, ifjúságunk nyugodt tanulmányait zavarja.

Viszont egy másik vonatkozásban a lelkiélet, a hitélet szempontjából lehetetlen, hogy eszünkben ne jusson az a tapasztalat, amelyre a világháboruból azt hiszem, hogy sokan emlékszünk, akik abban résztvettünk.

Ez a tapasztalat abban áll és én emlékszem, hogy nemcsak a világháboruban, hanem például 1928-ban az amerikai Kossuth-zarándoklat alkalmából az Atlanti Óceán közepén egy nagy viharban is ugyanaz az érzésünk támadt, akik ott voltunk abban a viharban azon a hajón, hogy t. i. a veszélyektől körülvett gyarló embernek milyen jólesik a veszélyekben magunkbaszállani és a jó Istennel találkozni, társalogni.

Ebben a vonatkozásban arra is gondolok, hogy ha volt szükség és volt alkalom az egyháznak missziói munkájára, úgy az alkalom és a szükség ma fokozott mértékben fennáll.

Végül még egyet.

Minket már őseink kálvinista magyarokat magyar valláshoz tartozó, magyar egyházhoz tartozó magyaroknak neveztek.

Ez nem véletlen elnevezés Főtiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés és a mai nehéz időkben fokozott szükségét látom annak, hogy miként eddig, úgy ezután is őrizzük meg tősgyökeres, tiszta törölmetszett magyar mivoltunkat bármilyen áramlatok oldaláról jövő kísértésekkel szemben.

Ezek a gondolatok jutottak az eszembe, amidőn az elsözempléni református egyházmegyének törvényesen meghirdetett közgyűlését megnyitottam és megnyitászavaim után a mi együttlétünkre is a jó Istennek áldását kérem.

Egyházmegyei gyűlés kegyeletes érzésekkel áll meg a nemrég elhunyt Darányi Kálmán nemes porait takaró sírhant mellett, aki nemcsak magyar nemzetünknek, de református anyaszentegyházunknak is egyik nagy értékű, emelkedett szellemű, kiváló képességekkel megáldott, önzetlen munkása volt. Hálát ad a Gondviselésnek azokért a szolgálatokért és alkotásokért, melyekkel a megboldogult által gazdagította hazánkat és egyházunkat.

Egyházmegyei gyűlés köszönetet mond gondnokának megnyitó beszédéért s azoknak a szolgálatoknak készséges felajánlásáért, melyeket vizsztatért lelkipásztoraink nyugdíjügyének a sürgős rendezése tesz szükségessé.

3. Lelkészi főjegyző felolvassván a gyűlést alkotó tagok névsorát,

az megalakul. Dr Meczner Tibor világi tanácsbíró, Éles István, Szabó Andor lelkeszi tanácsbírók, Gecse Lajos egyházmegyei pénztárnok, Fiedler István, Horváth István, Molnár László, Szilva István, Verebélyi Barna lelkipásztorok elmaradását igazolja.

Az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt: Bakcsy Gyula, Faragó György, Osváth

József és Tariska Gábor lelkipásztorokat felhívja, hogy elmaradásukat Esperes urnál jelen határozat vételétől számított 30 nap alatt igazolják, mit ha nem tennének, a szokásos bírság fizetésére kötelezettek.

4/a. Olvastatott és tárgyalatott a következő:

J e g y z ő k ö n y v ,

mely készült 1939 október 26-án Sárospatakon, az anyaországhoz tartozó és visszakerülő Alsózempléni egyházmegyei részeknek — a visszacsatolással kapcsolatos ügyek rendezésére kiküldött közös bizottság ülésén.

Jelen voltak: Az anyaegyházhoz tartozó egyházmegyei részről: Janka Károly esperes, Dr Kiss Sándor vil. tanácsbíró tb. gondnok, Dr Marton János lelkészi tanácsbíró, Dr Szabó Sándor e.-m.-i ügyész és Janka Péter e.-m.-i lelkészi főjegyző.

A visszakerülő egyházmegyei részről: Virág Béla esperes, Zombori Géza e.-m.-i gondnok, Adorjáni Győző lelkészi, Cziganyi Géza világi tanácsbírák és Keresztury László e.-m.-i lelkészi főjegyző.

1. Az L. zsoltár 1. versének eléneklése és a Zsoltárok könyve 125. részének felolvasása után Janka Károly esperes buzgó imádságban kérte Isten megsegítő kegyelmét a közös munkára és tanácskozásra. Majd szeretettel köszönti a bizottság tagjait s rámutat arra, hogy a mostani bizottsági gyűlés célja és feladata az, hogy minden zökkenő nélkül, simán, a szeretet lelkével építse meg újra azokat a kapcsolatokat és állítsa helyre azt az egységet, amit nem a magunk akaratára, hanem a mi letiportságunk hozott magával.

Ezek után a gyűlést megnyitja és bejelenti, hogy dr gróf Bethlen Pál e.-m.-i gondnok úr más irányú, halaszthatatlan elfoglaltsága miatt nem lehet jelen közöttünk. A világi elnöki szék elfoglalására Zombory Géza visszakerülő részi e.-m.-i gondnokot, a jegyzőkönyv vezetésére pedig Janka Péter e.-m.-i lelkészi főjegyzőt kéri fel.

2. Virág Béla esperes felszólalásában kifejezésre juttatja, hogy az a nagyon sokat emlegetett 20 esztendő nem csak az elnyomatást jelentette számukra, hanem az a reménység és hit ideje is volt. Amikor örhelyeiken álltak és végezték a rájuk váró feladatokat, első sorban Isten dicsőségét szolgálták, de mindig a magyar felszabadulásért is munkálkodtak. Számítottak bizton arra a nagy öröme, amely nemcsak az anyai földhöz, hanem az anyaegyházmegyéhez való visszatérést is jelenti számukra. Isten kegyelme elérni engedte ezt az örömet s most ők készséggel ajánlják fel minden erejüket és jószándékukat a közös építő szolgálatra.

Bizottsági gyűlés örömmel veszi jegyzőkönyvébe ezt a szívek őszinte örömét tolmácsoló felszólalást, amely hangos szavu bizonyíték a hitbeli és nemzeti egység mellett.

3. Elnöklő esperes közli, hogy a bizottság munkájára nézve a zsinat által megállapított törvény szolgál alapul. E szerint:

a) Az alsózempléni egyházmegye erőszakkal elszakított 11 anyaegyházközsége: Bacska, Bodrogszentes, Királyhelmeicz, Kiséeres, Kiskövesd, Kistárkány-Nagyvárkány, Nagykövesd, Nagyéeres, Öros, Perbenyik, Szomotor-Bodrogvécs; 4 leányegyházközsége: Ágcsernyő, Bodrogmező, Lelesz, Véke; 1 fiókegyházközsége: Bély visszatérnek az anyaországi egyházmegyébe. (A megszállás előtti állapothoz képest annyi változás történt, hogy Bély új templomot építvén, fiók-egyházközséggé lett.) A visszatéréssel megszűnik a visszatérő egyházmegye szervezete és megszűnnek e szervezetben lévő tisztségek is.

b) Az Alsózempléni egyházmegyéből a sátoraljaujhelyi egyházközség visszatér a Felsőzempléni egyházmegyébe. Bizottság szükségesnek látja, hogy a visszatéréssel kapcsolatban a Felsőzempléni egyházmegye esperese ismét kerestessék meg, a saujhelyi egyház-

községet érdeklő részint az esperesi irattárban, részint az egyházmegyei levéltárban levő ügyiratok — leltár melletti — átvétele ügyében. Másfelől számoltassék fel a sauhelyi egyháznak az alsózempléni egyházmegyével szemben fennálló kötelezettsége és hivassék fel a sauhelyi egyház ennek rendezésére. Megállapítja bizottság, hogy az alsózempléni egyházmegyének semmi vagyona nincs, tehát nincs olyan vagyon érték, aminek a Felsőzempléni egyházmegye részese lehetne . . . Ezeknek a munkálatoknak az elvégzésével bizottság Janka Károly esperest és Janka Péter e.-m.-i lelkészi főjegyzőt bizza meg és felkéri a felsózempléni egyházmegye esperesét is egy szűkebbkörű bizottság kijelölésére.

4. Bizottság a megpróbáltatás ideje alatt az egyház és haza érdekében végzett áldott szolgálatokért, a végig élt szorongatásokért, a gyülekezetben ápoltt hitért és reménységért, az ifjú nemzedék megtartása érdekében végzett erőfeszítő munkálkodásért háláját, köszönetét és elismerését fejezi ki az egyházmegye és gyülekezetek vezetőinek, lelkipásztoroknak, tanítóknak, gondnokoknak, presbitereknek és ref. hittestvéreinknek. Az Ő hit- és nemzethűségük olyan érték a történelmi Magyarországra nézve, amit elfelejteni soha nem lehet. Örömmel ictalja jegyzőkönyvébe Virág Béla esperesnek — legutóbbi esperesi jelentéséből — az elviharzott 20 év egyházi életére vonatkozó, következő összefoglalását:

„Bodroghöz égő, de mindig tüzes földjén, amelyet legelőször szántott fel a szociál-forradalom ekéje, a 20 évi kissebbségi élet egyházmegyénket és a mi magyarságunkat meg nem törte, evangéliumi hitünket csak kimélyítette. Ref. keresztyén öntudatunkat sem más felekezet, sem szekták számára fel nem adtuk. Az egyházi rendet és fegyelmet sehol át nem léptük. E tekintetben csupán az egyházi köztartozások befizetése terén mutatkozik valami hiány, amennyiben egyes egyházaink, talán a szegénység, talán az őrtállók nem elégséges erélye folytán hátrálékban vannak. Hiszem azonban, hogy egyházmegyénk önnálló életének

megszűnéséig ezek a mulasztások is pótoltnak. Az egyes egyházak alkotó tagjai hagyományos templom- és egyházszeretetüket mindenütt megtartották. A kisebbségi élet idején többször végigjártam gyülekezeteinket és valami nagy lelki öröm volt látni teljesen megtelt templomainkat, bennük az Ige alázatos hallgatóit, a bűnbánat útján Isten kegyelmének keresőit. Híveink nagy egyházszeretetét mutatja, hogy akkor, amikor minden gátlása megvolt egyházi életünknek, amikor ott csábította egyháztagjainkat a felekezetenélküliség, a szekták tábora, testi és lelki leszegényítésre való törekvés, gyülekezetünk tagjai inkább választották a kálvinista egyházi élet sokszor nagyon súlyos terheinek hordozását s új köntösbe öltöztették mindenütt templomaikat, paróchiájukat és iskoláikat. Talán csak a nagykövesdi gyülekezet, ez a maroknyi, de Isten dicsőségének szolgálatáért minden áldozatra képes, áldott gyülekezetünk, nem tudhatta megvalósítani azt a boldog álmát, hogy a magas hegy oldalon fekvő templomát beépítse a község lüktető központjába. Hiszem azonban itt is, hogy az új magyar életben e gyülekezet lelki vágya is megvalósul a közeljövőben, épen úgy, mint a bodrogszentesi gyülekezet is most szedi össze összes erejét, hogy ősi, műemléket képező templomát renoválja. Palástos őrtállóink, tanítóink, ezek a végvári vitézei a magyar ref. végváraknak, hűségesen állották meg helyeiket, aminek bizonyága, hogy a 20 év alatt csak egy lelkipásztornak kellett lemondás útján gyülekezetét elhagynia s egy tanítót volt kénytelen szolgálati helyétől megfosztania felsőbb hatóságainknak. A 20 évi közös szenvedésben megedzódott lelkipásztori és tanítói típusnak legdrágább értékét ott látom, hogy mindenütt le tudták rombolni azokat a válaszfalakat, amelyek valamikor elválasztották a paróchiákat és tanítói lakásokat a falu népétől, mert megérezték, hogy a felettünk dübörgő viharban csak akkor maradhatunk meg, ha megfogjuk egymás kezét, belekápcsolódunk a magyar falvak életproblémáiba, kezünkbe vesszük a falvak szellemi és anyagi ügyeinek irányítását, megérevezve, hogy egyek vagyunk, együtt állunk vagy együtt bukunk. Ha egyik vagy másik felekezeti tanítónk megelégedett a legnagyobb értékünknek, magyar nemzeti eszményeink iránti köteles szolgálatáról, az eljövendő és igazságos magyar élet fogja felettük ítéletét vagy megbocsátást kimondani.

A 11 anya-, 4 leány- és egy fiókegyházból álló egyházmegyénk, a felettünk eltelt 20 év alatt:

Különféle címeken adakozott, leszámítva a kötelező		
egyházi adózást	--- -- --- --	1,113,115 05 ck.
Rendkívüli egyházi adózás címén befizetett	---	538,412 — „
Adóságot kifizetett	--- -- --- --	158,460 — „
Jelenlegi összes adósága	---	8,691 — „
Különböző építkezésekre fordított	--- -- --- --	1,419,861 15 „
Reverzálíst adott javunkra		153, kárunkra 71 pár.

Összes szektásaink és felekezetenkülieknek száma 56, amelynek legnagyobb részét még a világháború előtti időkből kaptuk szomorú örökségül.“

5. Bizottság — elnöklő esperes megemlékezése nyomán — kegyelettel örökíti meg a visszatérő egyházmegyei rész volt esperesének a semjéni sirkertben nyugovó néhai Keresztury Józsefnek emlékét, aki ref. anyaszentegyházunknak és magyar hazánknak egyik tántoríthatatlan és rendíthetetlen hűségű fia volt, akit senki és semmi nem tudott megfélemlíteni közönségeinkért végzett odaadó munkájában. Legyen áldott az a munka, amelyet az Ő esperesi kormányzata jelentett anyaszentegyházunk és nemzetünk számára s legyen áldott az Ő emlékezete.

6. Bizottság szükségesnek ítéli, hogy a 20 évi időszakról a vissza csatolt egyházmegye küzdelmei történelmi összefoglaló képből szemléltessenek, ezért felkéri Keresztury László e.-m.-i lelkészi főjegyzőt ennek elkészítésére s majd a későbbi időben tartandó lelkészértekezlet elé való terjesztésre.

7. Az egyházmegye kiegészülésével szükségessé válik az egyházmegyei tisztikar kiegészítése. Javasolja bizottság egyházmegyei gyűlésnek, hogy a visszakerülő egyházmegyei rész vezetői Virág Béla esperes és Zombori Géza e.-m.-i gondnok tiszteletbeli esperesnek és tiszteletbeli egyházmegyei gondnoknak nyilvánítassanak, továbbá, hogy az egyházmegyei szabályzat olyképen módosíttassék, hogy a meglévő tisztségek száma 2 lelkészi, 2 világi tanácsbíróval, 1 lelkészi és 1 világi jegyzővel, 1 ügyésszel, 1 egyházmegyei tanító képviselővel és 3 számvevővel szaporíttassék.

8. Javasolja bizottság, hogy a visszatérő egyházmegyei rész egyházközségei 2 egyház- és iskolalátogató kört alkotósanak és számvevőségi szempontból is a következő két körre osztassanak : I. Kiskövesd, Nagykövesd, *Szomotor*-Bodrogvécs, Örös, Nagygéres, Bodrogszentes (Véke) II. Kisgéres, *Királyhelme*c, (Bodrogmező), Perbenyik, Bacska (Bély, Lelesz), Kistárkány-Nagytárkány, (Ágcsernyő.)

A vonatkozó szabályrendeletek szintén ennek megfelelően módosítandók.

9. A visszatérő egyházmegyei rész irattárából az elsőfontosságú ügyek az elszakítás idejétől számítottnan csoportosítandók, az egyházközségeket érdeklő iratokból a lelkészi, tanítói díjlevelek, vagyontörzskönyvek kiemelendők, úgyszintén egyéb fontosabb iratok is. Az esetleg hiányzó díjlevelek az érdekelt gyülekezetekből beszerezendők. Az ügykezelési iratok 1937. évtől az esperesi irattárba, az az előtti ügyiratok pedig az egyházmegye levéltárába helyezendők el. Az egyházmegyei gyűlések összes jegyzőkönyvei az esperesnek adandók át, az egyházmegye és egyházközségek pecsétai a Sárospataki Főiskola érem és régiségi gyűjteményébe helyezendők el.

Bizottság az irattár — leltár szerinti — átvételével Janka Károly esperes és Janka Péter egyházmegyei lelkészi főjegyzőt bízza meg s a Királyhelmeceen történő átvétel idejét i. évi nov. 13-ának d. e. 8 órájában állapítja meg. Egyben megbizsa Janka Károly esperest és Dr Kiss Sándor tb. e.-mi gondnok, világi tanácsbíró, hogy a visszakerülő rész lelkészi és tanító díjleveleit törvényszerűség szempontjából vizsgálják felül s erről egyházmegyei gyűlésnek tegyenek jelentést.

10. Az egyházmegyei pénztár átvétele számadás szerint történik. A követelések kimutatandók és azok beszédése az átvevő egyházmegyei hatóság hatáskörébe utaltatik. A kötelezettségek megállapítandók és az azokra nézve szükséges intézkedés az átvett cselekvő vagyon értékéig az átvevő egyházmegye hatáskörébe utaltatik. Az esetleg fennmaradó tiszta vagyon, mint a visszakerülő egyházmegyei rész alapítványa kezelendő s kamatai felerészben az azon a területen szolgált lelkészek özvegyei, felerészben pedig az ezen területről származó ifjaknak a sárospataki főis-

kolában való tanulmányi ösztöndíjra fordítandók. Ez utóbbiak közül a 20 év megpróbáltatását átélt szülők tanuló gyermeki előnnyel bírnak.

Bizottság tudomásul veszi, hogy a vagyonkezelési ügyek tisztázására a visszakerülő egyházmegyei rész egy 3 tagú bizottságot küldött ki, amely bizottság feladata, hogy az elszámolást a fentiek szerint megejtse s az egyházmegyei elnökség jelenlétében azt az esetleges vagyon értékkel együtt az egyházmegyei pénztárnoknak átadja.

11. Bizottság a visszakerülő rész esperesének jelentése alapján megállapítja, hogy 2 fegyelmi ügy van folyamatban, közigazgatási bírósági ügy nincs. A 2 fegyelmi ügy iratai további intézkedés végett az egyházmegyei bíróság lelkészi elnökének adandók át.

12. A visszakerülő egyházmegyei rész kápláni szükségletének kiegészítésével kapcsolatban bizottság javasolja, hogy Bacska és Bodrogszentés missiói egyházak, továbbá Királyhelmez volt esperesi székhely káplántartási joga (tekintettel filiájára, polgári iskolájára és állami elemi iskoláira) továbbra is érvényben levőnek ismertessék el s ujonnan vétessék fel a káplántartó egyházközségek sorába Kis-Nagytárkány társegyházközség (filiája: Ágcsernyő.) Ezen állandó káplántartó helyek részére a kápláni és káplántartási kongrua megfelelő államsegély utalásával biztosíttassék.

Felhívja bizottság az egyházkerületi bizottság figyelmét arra, hogy a bacsikai és bodrogszentési s.-lelkészek fizetése eüdig az illetményhivatal által folyosítottik havi 102 P összegben. Ezekre nézve bizottság megállapítását kéri annak, hogy nov. 2-től mi legyen a teendő ezek illetményeinek kiszolgáltatására nézve? A visszatérő egyházmegyei rész esperesi káplánja a csehszlovák kongrua-örvény értelmében hasonlólag az illetményhivatal útján kap havi 102 P-t. Az esperesség megszüntével, vagyis nov. 2-től előálló új helyzetben honnan kapja ez a s.-lelkész a maga fizetését?

13. A 2 egyházmegyei rész elnöksége közös körlevélben értesítsék a visszakerülő egyházközségeket, hogy egyházkormányzati ügyekben nov. 2-től kezdve mint ismét az anya egyházmegye egyházai az egységes egyházmegye joghatósága körébe tartoznak. Így minden felsőbb egyházhatósági intézkedést igénylő ügyekkel annak hivatalos szervei-

hez folyamodjanak, annak intézkedéséhez alkalmazkodjanak s a rájuk nézve is érvényessé lett E.-T.-ből folyó kötelesegeiket hűségesen teljesítsék.

14. A visszakerülő egyházközségek felhivandók, hogy közöljék esperesi hivatallal az általuk fenntartott lelkészi és tanítói állások számát, lelkészeik, tanítóik nevét, presbitereik létszámát, egyházközségeik főgondnokainak, gondnokainak, esetleg énekvezéreinek a nevét. Az E. T. I. tc. 46. §-a értelmében tegyenek javaslatot egyházmegyei gyűlésnek a presbiterek számának megállapítására nézve. Készítsék el vagyontörzskönyveiket s azokat az 1940. évi tavaszi egyházmegyei gyűlésre megerősítés végett terjesszék fel. Ugyancsak készítsék el az E. T. szerint az új választói névjegyzéket is.

Egyházmegyét felkéri, hogy állapítsa meg a visszatérő egyházközségek közigazgatási járulékait, lélekszám szerinti közalapi járulékát, az esperes közölje ezekkel az egyház községekkel az egyházhatósági jegyzőkönyvek, paróchiális könyvtár, belmissiói utmutató és hivatalos lap árát, a megállapítandó kulturadó összegét, hogy ezek fedezetéről költségvetéseikben gondoskodhassanak. A lelkészi és tanítói javadalmaknak az állammal való még tisztázatlan összefüggésére való figyelemmel, felkéri bizottság egyházkerületi bizottságot, hogy ezeknek a Vallás és Közoktatásügyi Minisztériumnál való rendezését tegye folyamatba. Annyival inkább szükségesnek tartja bizottság a lelkészi kongrua s tanítói fizetés kiegészítő államsegélyek sürgős megállapítását s a díjlevélbeli értékek felszámolását, mivel ezek ismeretének a hiányában, az egyházközségek behivatalnokaikkal szemben fizetési kötelezettségeik mérvét — éppen az alkalmazottak cseh valutára és átszámítási kulcsára való figyelemmel — nem ismerhetik. Ez a körülmény pedig a lelkészi és tanítói javadalmak törvényszerű kiszolgáltatását megnehezíti, sőt lehetetlenné teszi.

Egyébként ezek az egyházközségek 1940 március 31-ig háztartásukat a ma érvényben levő költségvetéseik szerint vezessék. Esperest pedig megbizza, hogy a költségvetések elkészítésére nézve a fejleményekhez képest tegyen intézkedést még pedig oly értelemben, hogy az érdekelt egyház-

községek lelkészeit értekezletre hívja össze a költségvetés elkészítés módjának megismertetése végett.

15. Szükségesnek látja bizottság, hogy a fokozatos egyházi hatóságok a visszatérő egyházközségek lelkészeinek nyugdíjkérdését mielőbb rendezzék s ez iránti eljárás sürgősen folyamatba tétessék.

16. Bizottság jelen gyűlésről felvett jegyzőkönyvet egyidejűleg hitelesíti s annak 1 példányát az egyházkerületi bizottságnak, 1 példányát az alsözempléni egyházmegye közgyűlésének felterjeszti, 1 példányát pedig a visszakerülő rész esperesének megküldi.

17. Elnöklő esperes kérvén megjelenteket, hogy szerető szívvvel és lélekkel szolgálják minden alkalommal református hitéletünket és nemzeti közügyünket s az anyagiakban való szegénységért találjanak kárpótlást a léleknek mindennél drágább szabadságában. Majd Isten áldását kérve a végzett munkára s a hozzánk visszajövő és keblünkre ölelt gyülekezetekre,

a gyűlést bezárja.

Kmft.

Janka Péter

egyházmegyei lelkesi főjegyző,
jegyzőkönyvvezető.

Janka Károly

esperes.

a) Egyházmegyei gyűlés boldog örömmel s az ajándékozó Isten iránti mélységes hálával eltelve öleli keblére a visszatért egyházmegyei rész 11 anyaegyházközségét: Bacska, Bodrogszentes, Királyhelmece, Kiszegés, Kiskövesd, Kistárkány-Nagyvárkány, Nagykövesd, Nagygéres, Örös, Perbenyik, Szomotor-Bodrogvécs-i gyülekezeteket; 4 leányegyházközségét: Ágcsernyő, Bodrogmező, Lellesz, Véke-i gyülekezeteket és Bély-t mint egyetlen fiókegyházközségét. Meleg testvéri szeretettel köszönti mindazokat, akik immár a régi nagy alsözempléni egyházmegyének újra alkotó részeivé lettek. Megállapítja, hogy a visszatéréssel megszűnik a visszatérő egyházmegye szervezete és megszűnnek a szervezetben levő tisztségek is.

b) A maga részéről is háláját, köszönetét és elismerését fejezi ki a visszatért egyházmegyei rész volt egész tisztikarának, a gyülekezetek lelkipásztorainak, tanítóinak, gondnokainak és presbitereinek azokért az áldott és önzetlen szolgáltokért, amelyeket az elnyomatás 2 évtizede alatt református magyar Sionunk külső-belső építése, Isten dicsőségének a növelése és híveink megtartása érdekében kifejtettek. Az örökkéélő Isten előtt való nagy és erős bizonyágtétellel vallja egyházmegyénk, hogy a szorongatások között is megőrzött hit és nemzethűségük, meg nem ingó állhatosságuk és hősiességük nagy mértékben részese volt az átkozott Trianoni határok leomlásának s a csonka országtest megnövekedésének.

c) Mély megilletődéssel eleveníti fel néhai Keresztury József volt esperesnek az emlékét, aki az anyaegyházmegyének is értékes tanácsbírája volt, az elszakítás után pedig a cseh impérium alá került bodrogi gyülekezeteknek lett őket szeretettel, bölcsességgel irányító kormányosa. A megboldogult mint a szikla, mindig rendületlenül állt az anyaszentegyzünk hajóját ostromló viharokban. Virasszon álmai felett a mennyei Atyának soha el nem múló szeretete, földi pormaradványait pedig őrizze áldásban az élők kegyelele.

d) A maga részéről is felkéri és megbizzza Keresztury László volt e.-m.-i lelkészi főjegyzőt a visszatért egyházmegyei rész 20 évi küzdelmes időszaka történelmének összefoglalásával s a legközelebbi lelkészértekezleten való előterjesztésével. Egyben utasítja érdekelt lelkészeket, hogy saját gyülekezeteikre vonatkozó adatok rendelkezésre bocsátásával legyencnek megbízótnak segítségére.

e) Egyházmegyei gyűlés méltányolni kívánván azt a nagy értékű munkát és hűségűs őrállást, melyet a visszatért egyházmegye elnöksége végzett, hálás elismerésének és megbecsülő szeretetének az által kíván kifejezést adni, hogy Virág Béla, volt esperest tiszteletbeli esperesének, Zombory Géza

volt egyházmegyei gondnokot tiszteletbeli egyházmegyei gondnokának nyilvánítja, őket tiszteletbeli méltóságukban szeretettel köszönti s kéri Istent, hogy életükön és további működésükön is dicsőüljön meg áldó hatalmának megszentelő ereje.

f) Jóváhagyólag tudomásul veszi egyházmegyei gyűlés bizottságnak a visszatért egyházmegyei rész irattára átvétele ügyében tett intézkedését s örömmel adja hozzájárulását ahhoz, hogy a visszakérült egyházmegyei rész tiszta vagyona, mint alapítványi tőke kezeltessék s kamatai fele részben az azon területen szolgált lelkészek özvegyei segélyezésére, fele részben pedig az ezen területről származó ifjaknak a sárospataki főiskolában való tanulmányi ösztöndíjára fordíttassék. Ez utóbbiak közül a 20 év megpróbáltatását átélt szülők gyermekei előnyben részesítendők.

g) Felhívja az érdekelt egyházközségeket, hogy érvényben lévő lelkészi és tanítói díjleveleiket f. évi december 20-ig esperesi hivatalhoz terjesszék be, esperest és dr Kiss Sándor tb. e.-m.-i gondnok, világi tanácsbírót pedig megbizza a díjleveleknek törvényszerűség szempontjából való felülvizsgálásával és szükség esetén érdemi javaslat megtételével.

h) Utasítja egyházmegyei gyűlés a visszatért egyházmegyei rész egyházközségeit, hogy a megszállás alatt használt pecséteiket esperesi hivatalhoz a sárospataki érem és régiség gyűjteményében való elhelyezés végett szolgáltatassák be.

i) A visszakérült rész kápláni igényével kapcsolatban kéri közgyűlésünk a Főtiszteletű Egyházkerületi gyűlést, hogy tegyen javaslatot Egyetemes Konventnek Bacska és Bodrogszentés missziói egyházak, továbbá Királyhelmeccz volt esperesi székhely káplántartási jogának (tekintettel a gyülekezet népes voltára, filiájára, állami, polgári és elemi iskolákban végzendő hitoktatásra) érvényben tartására s Kis- Nagytárkány (filiája: Ágcsernyő)

társegyházközségeknek állandó káplántartási helyé nyilvánítása iránt s hogy ezen helyek részére a kápláni és káplántartási kongura céljaira megfelelő államsegély biztosíttassék.

j) Felhívja érdekelt egyházközségeket, hogy mielőbb jelentsék be esperesi hivatalhoz az általuk fenntartott lelkészi és tanítói állások számát, lelkészeik, tanítóik, főgondnokaik, gondnokaik, esetleg énekvezéreik nevét, presbitériumaik létszámát, készítsék el vagyontörzskönyveiket s azokat az 1940. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés előtt legalább 30 nappal megerősítés végett terjesszék be esperesi hivatalhoz. Ugyancsak készítsék el az E. T. szerint az új választói névjegyzéket is.

k) Utasítja esperesét, hogy a visszatért egyházközségek 1940. évi aránylagos közigazgatási járulékait, lélekszám szerinti közalapi járulékait állapítsa meg s úgy ezek összegét, mint az egyházhatalosági jegyzőkönyvek, Belmissiói útmutató és hivatalos lap árát, a paróchiális könyvtár járulékot, a megállapítandó kulturadó és nyugdíjintézeti járulék összegét közölje az egyházközségekkel, hogy azok költségvetéseikben ezek fedezetéről gondoskodhassanak. Hozzájárul ahhoz, hogy a visszatért egyházközségek háztartásaikat 1940 március 31-ig a most érvényben lévő költségvetéseik szerint vezessék s felhívja esperesét, hogy amennyiben a költségvetések elkészítése lehetővé válik, a szükséges utatsításokat adja meg és intézkedéseket tegye meg.

l) Kívánatosnak tartja egyházmegyei gyűlés, hogy úgy a lelkészek, mint a tanítók állami fizetés kiegészítési ügye, továbbá a lelkészek nyugdíjkérdése mielőbb megnyugtatólag rendeztessék s az e téren mutatkozó bizonytalanság megszűnjön.

4/b. Olvastatott és tárgyalatott az a

J e g y z ő k ö n y v

mely felvétellett Sátoraljaújhelyen, a sátoraljaújhelyi ref. egyházközségnek az alsózempléni ref. egyházmegye kötelekéből a felsőzempléni ref. egyházmegye kötelekébe történt visszacsatolása alkalmából, 1939. évi november hó 4-én tartott bizottsági gyűlésen. Jelen vannak az alulírottak.

Janka Károly az alsózempléni egyházmegye esperese Isten iránti hálával emlékezik meg arról a nemzeti életünket 20 évi keserves megpróbáltatás után ért örvendetes eseményről, a Felvidék egyrészenek felszabadulásáról, melynek következményeként állott be a mai eljárásnak a szüksége. Visszapillantva a megpróbáltatásoknak e keserves idejére, megállapítja, hogy a sátoraljaújhelyi ref. egyházközségnek az alsózempléni egyházmegyével végig élt ez a kényszerű ideiglenes kapcsolat mindig a testvéri érzés jegyében ment végbe, a sátoraljaújhelyi egyházközség a maga történelmi, kulturális és egyéni értékeivel az alsózempléni ref. egyházmegyének erkölcsi tőkeállományát mindig növelte; egyháztagjainak a sorából egyéni kiválóságukat adott egyházmegyénknek, akik hitükkel, tudásukkal, példaadásukkal az egyházmegyének hasznos és maradandó emlékü szolgálatokat végeztek. Maga az egyházközség egyeteme példamutató hitéletével a belmissziói munka körében bevezetett tevékenységével mondhatni szinte az egész egyházmegye előtt előljárt, adva ebben mindnyájunk számára a követendő példát. Most, amikor az egyházközséget régi egyházmegyéje kötelekébe visszabocsátja, úgy érzi, hogy a jogosult örömben belesordul az elválás fájdalmának egy ürmecsejje.

Dobos Sándor felsőzempléni esperes maga is az Isten iránti hálával nézi ezt a nagy alkalmat, amelynek öröme átjárja a szívét, mivel ő is ismeri és tudja a sátoraljaújhelyi egyházközségnek kiválóan nagy értékét, mely egyházmegyét gazdagítani fogja, amelyre nagy szükségük van, hogy abban a homályban és sötétben, amelyet a 20 éves megpróbáltatás alatt végig éltek, a sátoraljaújhelyi egyházközség legyen vezérfény és fáklya és erre gondolva szeretettel fogadja vissza az egyházközséget a felsőzempléni egyház-

megye kötelékébe, köszönetet mondva az elbocsátó egyházmegyének azért a meleg szeretetért, amellyel az ideiglenesen bekebelezett egyházközségnek gondját viselte.

Dr Tóth Dezső saujhelyi főgondnok a maga részéről is hasonló köszönetnyilatkozatot tesz és ugyanekkor kéri a felsőzempléni egyházmegye jelenlevő képviselőjét, esperesét és lelkészi főjegyzőjét, hogy öleljék a sátoraljaújhelyi egyházat ugyanazzal a szeretettel keblükre, amely szeretettel az alsózempléni egyházmegye annak idején keblére ölelte és gondját viselte.

Dr Nagy Sándor Béla, mint a sátoraljaújhelyi egyházközség lelkipásztora ad élőszóval is kifejezést annak a hálájának és köszönetének, amelyet az egyházközség nevében az alsózempléni egyházmegyéhez intézett búcsúlevelében is kifejezett; hangoztatta egyidejűleg azt a lelki egységet, amelyet közigazgatási területek nem határolhatnak el, amelynél fogva egyház és haza felemelkedése érdekében ezután is fenntartani, ápolni és kimunkálni kívánó az eddigi testvéri szeretettel.

E kölcsönös megnyilatkozások után bizottság az egyházi zsinati törvény értelmében a sátoraljaújhelyi ref. egyházközséget a felsőzempléni ősi egyházmegyéhez visszacsatoltnak nyilvánítja, s az egyházközség presbitériumát és vezetőségét a jelen jegyzőkönyv megküldésével erről értesítve felhívja, hogy mától fogva egyházkormányzati ügyekben, mint közvetlen batóságához, a felsőzempléni egyházmegyéhez, annak espereséhez és elnökségéhez forduljon a felmerülő ügyekben és annak intézkedéseinek és az egyház törvényekben gyökeredző rendelkezéseinek tegyen eleget.

Felszámolás alá kerülvén az anyagi kérdések, megállapítatik, hogy a sátoraljaújhelyi egyházközségnek hátralékos köztartozásai nincsenek, csupán f. évről vannak ilyenek és pedig közalapi tartozása 248 80 P., amelynek befizetését immár a felsőzempléni egyházmegye esperesének szorgalmazó gondjaiba ajánlja; viszont felhívja az egyházközséget, hogy 310 68 P. vegyes járulékait az alsózempléni egyházmegye pénztárába fizesse ki f. évi dec. hó 1 ig. 25 49 P. egyházmegyei közigazgatási járulékot pedig ugyanezen határidőre felsőzempléni egyházmegye pénztárába szolgáltatson be; ugyanennek az összegnek az alsózempléni egyházmegye

kimutatásából leendő törlését elrendeli. Az egyházközség 1939. évi nyugdíjintézeti fentartói járuléka, most már a felsőzempléni ref. egyházmegye pénztárába fizetendő.

A *saujhelyi* egyházközséget érdeklő ügyiratok leltár szerint átadattak a felsőzempléni egyházmegye esperesének; azok, amelyek az esperesi irattárban voltak. Az egyházmegyei levéltárban őrzött iratok átadása 1940. év nyarán fog megtörténni. A leltárt a bizottság 2 példányban aláírta és az érdekelt espereseknek átadta. Az eljárás befejeztetvén, a bizottsági gyűlés azzal ért véget, hogy a jegyzőkönyv 1 példánya felterjesztetik a Ft. Egyházkerülethez.

Kmf.

Dobos Sándor
esperes

Janka Károly
esperes

Erdélyi Zoltán

Janka Péter
e.-m.-i l. főjegyző

Tóth Dezső

Dr Nagy Sándor Béla

Pecsenye Andor
jegyzőkönyvvezető

Folytatólag olvastatott a saujhelyi egyház presbitériuma f. évi szept. 27-én tartott gyűlésének következő határozata:

„Lelkipásztor bejelenti, hogy a szeptember hó 6-án tartott zsinat határozata értelmében Sátoraljaújhely egyházközség november 2-i hatállyal kiválik az Alsózempléni Egyházmegyéből és — mint a trianoni béke előtti időkben, ezentul egyházi közigazgatás tekintetében a Felsőzempléni Egyházmegye kötelékébe fog tartozni.

Presbiterium Isten iránti hálával emlékezik meg arról, hogy a magyar feltámadás hajnalán a Felvidéknek jelentős részét visszacsatolták az anyaország kebelébe. Ezzel kapcsolatban tudomásul veszi az Országos Re-

formátus Zsinat ama határozatát, hogy a sátoraljaújhelyi ref. egyházközség visszatér a Felsőzempléni egyházmegye kötelékébe, ahová az elszakítás előtt is tartozott. Kedves kötelességének tartja azonban az egyházközség vezetősége, hogy megemlékezzék arról a 20 esztendőről is, melyet az Alsózempléni egyházmegye kötelékében töltött, mint ennek az egyházmegyének fogadott, de mégis édes gyermeke. Ez a 20 esztendő az újjáépítés korszaka volt sok tekintetben a magyar Ref. Egyház életében. Az újjáépítés munkáját az Alsózempléni egyházmegyében az elmúlt két évtized alatt mind olyan vezetők szervezték, akik hűségükkel és életükkel bölcs irányítást adtak a gyülekezetnek is . . . A két évtized nagyobbik felében az Alsózempléni egyházmegyének lelki vezetője, esperese épen az a férfi volt, aki egyházközségünknek lelkipásztorja is volt. Az egyházmegye tanácsbírói, tisztviselői között a gyülekezet presbiterei is helyet foglaltak. Azért elmondhatjuk, hogy most nem idegenből, hanem hazulról megyünk haza, mert a sátoraljaújhelyi egyházközség az Alsózempléni Egyházmegyében is mindig otthon érezte magát. Most pedig az elválás idején presbitérium hálás köszönetét tolmácsolja az Alsózempléni Egyházmegye vezetőségének az eddigi bölcs irányításért, s testvéri üdvözlését küldi az Alsózempléni Egyházmegye összes gyülekezeteinek.“

a) Egyházmegyei gyűlés a sátoraljaújhelyi egyházközségnek az egyházmegye kebeléből való kiválása alkalmával, hálatelt szívvel gondol azokra a drága bizonyosságokra és áldásokra, melyeket az annyi történelmi, kulturális és egyéni értékekkel bíró egyházon keresztül kapott egyházmegyénk. S most, amikor a Felvidék egy részének felszabadulása következtében előállott új helyzet szükség-

gessé teszi e gyülekezetnek régi anyaegyházme-
gyéjéhez a Felsőzempléni egyházmegyéhez való
visszatérését, áldás kívánások között bocsátja el
egyházmegyénk a 20 éven át mindig hűségesnek
bizonyult, kedvelt, példát adó gyülekezetét s vele
lelki egységben maradva úgy vezetőit, mint hiveit
további ragaszkodó és megbecsülő szeretetéről
biztosítja, s őket Isten gondviselő oltalmába ajánlja.

b) Egyházmegyei gyűlés jóváhagyólag veszi
tudomásul bizottságnak azt a jelelntését, mely
szerint a saújhelyi egyházközséget érdeklő espe-
resi irattárban őrzött ügyiratok leltár mellett a
Felsőzempléni egyházmegye esperesének átadattak
s az egyházmegye levéltárában levő iratok átadása
pedig a jövő év nyarára halasztatott.

c) Felhívja a saújhelyi egyházközséget, hogy
310 P. 68 f-t kitevő s még az alsózempléni egy-
házmegyét érdeklő vegyes járulék tartozást f. évi
dec. 1-ig az egyházmegye pénztárába fizessen be,
pénztárnokát pedig utasítja, hogy a saújhelyi egy-
ház terhére etőírt f. évi közigazgatási járulékból
25 P. 49 fill-t hozzon törlésbe, mivel ez a 2/12
rész már a Felsőzempléni egyházmegyét illeti.
Tudomásul veszi egyházmegyei gyűlés, hogy a f.
évi közalapi és nyugdíjintézeti járulékok rende-
zésére nézve a Felsőzempléni egyházmegye ille-
tékesége állapítottatott meg.

4/c. Olvastatott és tárgyalatott a következő

J e g y z ő k ö n y v ,

mely felvétellett Királyhelmeceen, a visszatért alsózempléni
egyházmegye esperesi hivatalának és az egyházmegyei pénz-
tárnak átadása, illetőleg felszámolása alkalmából 1939. évi
november hó 14-ik napján tartott bizottsági üléséről.

Jelen vannak alólírottak.

Az esperesi hivatalt átvevő Janka Károly esperes Isten
iránti hálával emlékezik meg arról a nagy kegyelmi tényről,
amely lehetővé tette, hogy immár az egyházi közigazgatás

egységessé tétele tekintetében ezt az utolsó eljárást is folyamatba tehattük. — Hálával emlékezik a visszatért egyházmegye kormányzatában részt vett mindazokra az áldozatos lelkekre, akik magyar lelkük és evangyéliomi lelkületük egységében kitörülhetetlenül írták be nevüket a letűnt szomorú időszak történetkönyvébe két irányú hűséges órállásuk, személyes exponáltságuk árán is mindvégig kitartó álhatatosságuk, önzetlen munkájuk, sőt áldozatkészségük annyi meg annyi drága jelét adó magatartásával, — amelyet a bizottság jelentésében kifejezetten kíván odatárni az egyházmegyei közgyűlés elébe.

Ennek előre bocsátása után az átadás, illetve átvétel iránti eljárást, a megjelentek szíves üdvözlése mellett megnyitja, a bizottság jegyzőkönyvének vezetésére Janka Péter egyh.-megyei főjegyzőt felkéri.

Virágh Béla esperes a rendelkezésére álló iratok átadása során megemlíti, hogy az egyházmegye 1937. év előtti iratai csoportosítva vannak ugyan, de azok rendezésére elfoglaltsága és sürgős útja miatt haladékot kér, hogy ezek rendezését foganatosítva, ezeket az ügyiratokat az egyházmegyei levéltárba küldhesse fel.

1. A bizottság erre nézve f. évi dec. 1-ső napját állapítja meg határidő gyanánt, amikor ezek az ügyiratok Darányi Lajos sárospataki lelkipásztor, egy.-megyei levéltáros címére küldendők be.

2. Virágh Béla esperes átadja, Janka Károly esperes átveszi a következő ügyiratokat:

1937—939. évi egyházmegyei ügyiratokat, amelyek iktatószám szerint évenként csoportosítottak.

1936 jul. 20-án tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvét;

1937. évi április 12-én tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvét;

1939 január 9-én tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvét;

1939 szeptember 11-én tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvét és a vonatkozó közgyűlési iratokat;

1931—1939. évi ügykezelést tartalmazó iktató könyveket ;

1937—1939. évi bírósági ügyek iktató könyvét ;

2 esperesi postakönyvet,

3 drb. egyházmegyei pecsétet, (egy magyar és csehszlovák nyelvű esperesi pecsét, egy magyar nyelvű esperesi és egy magyar nyelvű gondnoki pecsét), melyek a sárospataki Főiskola éremgyűjteményében helyezendők el ; 1937. évtől kezdődőleg lefolytatott és bevégzett bírósági ügyek iratait, ezenkívül a két folyamatban lévő fegyelmi ügy rendelkezésre álló iratait és pedig Hamar Gyula igazolási eljárás alatt álló királyhelmei kántor-tanító és Máthé Ilona királyhelmei tanítónő fegyelmi iratait.

Megállapítja bizottság, hogy az egyházmegyének az iratok eltartására szolgáló szekrénye nem volt.

3. Keresztury László egyházmegyei pénztárnok a vizsztatért egyházmegye által kiküldött, az egyházmegyei pénztár felszámolásával megbízott bizottság 1939. évi november hó 11-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyvét bemutatva, az egész terjedelmében felolvastatott s ennek alapján megállapítást nyert, hogy az egyházmegyei pénztár pénzkészlete : 689 Pengő 27 fill., amely a királyhelmei járási Hitelszövetkezett A. 1577. sz.-u betéti könyvén elhelyezett betét alakjában meglévőnek találtatott. — Felhívja bizottság az átadó pénztárnokot, hogy e betéti könyvet az egyházmegyei közgyűlés alkalmával az alsözempléni ref. egyházmegye pénztárnokának, elismervény mellett adja át.

Megállapítja a bizottság, hogy a jegyzőkönyv pontosan felsorolja az egyházmegyei pénztár kinlevőségeit, amelyek részint az egyházközségekkel, részint a lelképászorokkal, részint a gyülekezeti tanítókkal szemben fennálló követelések alakjában 5539 Pengő 90 fill.-t tesznek ki. — Feltünteti a jegyzőkönyv az egyházmegyei pénztár által 1939 október 31-ig teljesített kötelezettségeket, valamint megnevezi azokat a közületeket és intézményeket is, amelyek részint a pénz-

készlet, részint a kinlevőségek terhére az egyházmegyei pénztárral szemben követelést támaszthatnak. — Javasolja, hogy az egyházmegyei közgyűlés adjon utasítást az esperesnek, hogy e követelésekre nézve a fizetések teljesítését az átadó egyházmegyei pénztárnok és egyházmegyei elnökség ellenőrzése mellett teljesítse, hogy azok a követelés jogosultságára nézve megtehessék észrevételeiket. Ebből a célból ezeknek a követeléseknek likvidálásáig az azokra vonatkozó pénztári könyvek és kezelési iratok az átadó egyházmegyei pénztárnok : Keresztury László őrizetében hagyatnak.

A követelések kiegyenlítése, illetve rendezése után ők tesznek jelentést az egyházmegyei pénztár végleges állásáról, aszerint, amint a kinlevőségek befolytak és a kötelezettségek teljesítették, — mindezt már természetesen az alsózempléni egyházmegye átvevő pénztárnokának a közreműködésével teljesítik. Utasíttatni kívánja a bizottság az egyházmegyei pénztárnokot, hogy ezeket, úgy a bevételek, mint a kiadások tekintetében, külön pénztári naplón vezesse és számolja el.

4. Megállapítja a bizottság, hogy a visszatért egyházközségek lelkipásztorai az Országos Lelkészi Nyugdíjintézet szemben fennálló kötelezettségeiket a jegyzőkönyv szerint aként teljesítették, hogy hátralékaikat a Nyugdíjintézet Igazgatójához megküldött kötelezvénnel fedezték ; ezt a jegyzőkönyv minden lelkészre nézve tételről-tételre állapítja meg.

5. Méltányosnak és szükségesnek látja a bizottság Pecsénye András nyugdíjkérdésének, valamint özv. Pál Bertalanné és özv. Nagy Károlyné lelkészözvegyek évjáradéka ügyének a polgári év hátralévő október hónapjára szóló rendezését oly módon, hogy részükre a szokásos évi illetményüknek 1/12. része kiutalása érdekében az esperes a Nyugdíjintézet Igazgatójához átíratot intézzen, amelyben azt is tegye kérdésbe, hogy a továbbiakat illetőleg mi lesz ezekkel szemben az Országos Lelkészi Nyugdíjintézet magatartása és intézkedése addig is, míg az ő nyugdíj, illetve kegydíjkérdésük a magyarországi Orsz. Nyugdíjintézet által rendeztetik. E végből bejelentetni kívánja az egyházmegyei gyűlés által a Nyugdíjintézet Igazgatójához az egyházmegyei pénztárnok nevét és lakhelyét, hogy felvehesse vele az összeköttetést.

Az eljárást vezető esperes a bizottság gyűlését nem zárhatja be anélkül, hogy úgy az átadó esperesnek, mint az egyházmegyei pénztárnoknak, valamint a bizottság jelenlévő tagjainak és mindazoknak, akik az igaz magyar ember lelkével töltötték be tisztóket, teljesítették órállásukat, ismételt köszönetét addig is ki ne fejezze, amíg azt méltó formában fogja kifejezésre juttatni az egyházmegye közgyűlése.

Kiemelni kívánja a visszatérésnek azt a mindenképp fellelt való kedves mozzanatát és mindenképp számára példát mutató jellegét, hogy ennél, az öröm poharába a keserűségnek egyetlen csepje sem esett, hogy az órállók órállásokban a nagy nemzeti és egyházi ügyet nézték és nem a személyeket és ebben a pillanathban, mikor tisztüktől megválnak, csalatkozás fájdalma nem kissebbiti örömuiket.

Az eljárás befejeztetvén, a bizottság gyűlése véget ért.

K. m. f.

Janka Péter

főjegyző

Janka Károly

esperes

Zombory Géza

Virágh Béla

Keresztury László Adorjány Győző

a bizottság tagjai.

a) Egyházmegyei gyűlés az irattár átvételére nézve előterjesztett bizottsági jelentést tudomásul veszi s az átadott ügyiratoknak és ügykezelési könyveknek az esperesi irattárba való elhelyezését elrendeli s hozzájárul ahhoz, hogy a még rendezetlen 1937. év előtti iratok dec. 1-ig küldessenek át az egyházmegye levéltárába.

b) Utasítja bírósága elnökségét, hogy a Hamar Gyula igazolási eljárás alatt álló királyhelmei kántor-tanító és Máthé Ilona királyhelmei tanítónő fegyelmi ügyében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

c) Tudomásul veszi, hogy a visszatért egyházmegyei rész jelenlegi pénzkészlete a Királyhelmei járási Hitelszövetkezet A. 1577. sz. betétkönyvében elhelyezett 689 P. 27 f., mely további

megőrzés végett mai napon Gecse Lajos egyházmegyei pénztárnoknak átadatott.

d) Utasítja esperesét, hogy az egyházmegyei pénztár felszámolásával megbízott bizottság jegyzőkönyvében név szerint kimutatott 5539 P. 90 ft kitevő különféle járulék hátralék befizetését az érdekeltektől szorgalmazza s igyekezzék számszerűleg tisztázni a visszatért egyházközségeknek a különféle közületeknél és intézményeknél még fennálló tartozását s a bizottsági jegyzőkönyvben foglalt módozatok szerint, azok kiegyenlítéséről gondoskodják. Egyházmegyei pénztárnokát pedig elkötelezi, hogy a visszatért egyházmegyei rész követeléseit és tartozásaival összefüggő számadást úgy a bevételek, mint a kiadások tekintetében külön pénztári naplón vezesse és számolja el.

Úgy esperes, mint egyházmegyei pénztáros a függőben lévő ügyek végleges rendezése után kötelesek az egyházmegyei gyűlésnek jelentést tenni.

e) Tudomásul veszi az Orsz. Nyugdíjintézettel szemben fennálló hátralékok mikénti rendezésére vonatkozó bizottsági jelentést.

f) Egyházmegyei gyűlés a maga részéről is méltányosnak tartja, hogy Pecsénye András ny. lelkész nyugdíjkérdése, valamint özv. Pál Bertalanné és özv. Nagy Károlyné lelkészözvegyek évjáradékának a további ügye rendeztessék, ezért megbizta esperesét, hogy a Nyugdíjintézet Igazgatójával lépjen érintkezésbe ezeknek az ügyeknek megnyugvást keltő elintézése érdekében.

g) Egyházmegyei gyűlés köszönetet mond a kiküldött közös bizottság tagjainak a visszacsatolással kapcsolatban végzett gondos és körültekintő munkájáért s nagy lelki megnyugvással veszi tudomásul, hogy a visszatérés kedves mozzanata egyházmegyénkben mindenk számára példamutató volt s annak boldog örömét semmi körülmény kedvezőtlenül nem befolyásolta. Hőn óhajta egyházmegyei gyűlés, hogy a visszatérés minden kér-

désében megnyilvánult megértő testvéri szeretet továbbra is töltse el a szíveket s az örökkévaló Isten sokra képes kegyelme forassza immár össze olyan szétbonthatatlan egységbe a megnagyobbodott egyházmegye minden hívét, hogy rajtunk, mint élő köveken tovább épülhessen Istennek országa!

4/d. Olvastatott és tárgyalatott a Tiszáninneri ref. egyházkerület tanácsának f. évi október hó 10-én Miskolcon tartott ülésének 3. sz. határozata, mellyel felhívja egyházkerületi tanács az egyházmegyék figyelmét arra, hogy az érdemes férfiakat, akik a visszacsatolással kapcsolatban megszűnt egyházmegyékben lelkészi vagy világi tisztséget viseltek, hasonló tisztségre lehetőleg megnyerni igyekezzenek s ha szüksége forog fenn, az egyházmegyék tisztviselői számának emelését az egyházi törvényekben megszabott módon kezdeményezzék.

Egyházmegyei gyűlés egyházkerületi tanácsfelhívását az újonnan szervezendő állások betöltésénél a gyülekezetek presbiteriumainak megértő és jóakaratu figyelmébe ajánlja.

5. Esperes a visszatéréssel kapcsolatban kialakult örömteljes és ünnepi hangulatot felhasználja arra, hogy az egyházmegye alkotó tagjai adományából készült 2 drb. és az egyházmegyei tanítóegyesület adományából készült 1 drb. zászlót átadja annak a 2 egyháznak és tanítóegyesületnek, amelyek a szoros testvéri kapcsolatot éppen az átélt szenvedések idején velünk, magyar népünkkel és református hitünkkel fenntartották.

Javasolja: hogy az egyházmegye egyik zászlója adassék át a sátoraljajuhelyi egyháznak a 20 éves testvéri együttélés emlékéül, annak a gondolatnak kifejezésével, hogy amennyiben a Felsőzempléni egyházmegye a saújhelyi gyülekezetben fogja tartani közgyűlését, a gyűléstartás alkalmával ott legyen a zászló a gyűlésteremben kibontva.

Az Alsózempléni tanítóegyesület zászlója adassék át a Felsőzempléni tanítóegyesületnek hasonló rendeltetéssel.

Az egyházmegye másik zászlóját a Királyhelmecei egyháznak, „Lorántffy-egyháznak“ adományozza az egyházmegyénk, hogy ezzel az ünnepélyes ajándékozással is legyen a visszacsatolás ténye megpecsételve.

Egyházmegyei gyűlés örömmel teszi magáévá esperese javaslatát s a zászlókat a sátoraljaújhelyi, királyhelmeci egyházaknak és a Felsőzempléni egyházmegyei tanítóegyesületnek átadja a javaslatban foglalt rendeltetéssel s egyben hálás köszönetét fejezi ki özv. Batta Istvánné és Harsányi Lászlóné úrasszonyoknak, akik a zászlók varrási és hímzési munkáit önzetlen szolgálattal végezték.

6. Esperes javaslatára

egyházmegyei gyűlés határozatilag kimondja, hogy azok a jegyzőkönyvi pontok, melyek változtatás nélkül fogadtatnak el, azok egyuttal hitelesítettnek is, azok a jegyzőkönyvi pontok pedig, amelyekben változtatások eszközöltetnek, a gyűlés végeztével fognak hitelesítettetni.

7. Mult gyűlésünkről való elmaradását Dr Marton János lelkészi tanácsbíró úr igazolta annak bejelentésével, hogy július 5-én, a gyűléstartás idején már nem tartózkodott Sárospatakon s e miatt nem vehetett részt egyházmegyei gyűlésünkön.

Egyházmegyei gyűlés az igazoló bejelentést tudomásul veszi.

8. Soltész Kálmán bodrogkereszturi lelkipásztor, Kocsis János sárospataki vallásoktató és Martin Miklós tokaji vallásoktató lelkészek kérik állásukba való beerősítését.

Egyházmegyei gyűlés Soltész Kálmán bodrogkereszturi lelkipásztort, Kocsis János sárospataki és Martin Miklós tokaji vallásoktató lelkészeket állásukba beerősíti s működésükre Isten áldó kegyelmét kéri. Egyben Kocsis János és Martin Miklós vallásoktató lelkészeket az egyházmegye alkotó tagjai közzé besorozni rendeli.

9. Tóth József monoki megválasztott segédtanító állásába való beerősítését s egyházmegyénkbe való bekebelezését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés Tóth József monoki egyház presbitériuma által törvényesen megválasztott segédtanítót állásába beerősíti s egyházmegyénkbe bekebelezi s tőle az esküt kiveszi s munkájára Isten segítő és megáldó kegyelmét kéri. Együttal utasítja, hogy eskütételre a kir. tanfelügyelői hivatalban jelentkezzék.

10. Olvastatott Dr Nagy Sándor Béla saújhelyi lelkipásztornak, kinek gyülekezete a Felsőzempléni egyházmegyébe tér vissza — lelkészi tanácsbíróságáról való lemondását közlő levele.

Egyházmegyei gyűlés, midőn Dr Nagy Sándor Béla saújhelyi lelkipásztornak lelkészi tanácsbírói tisztéről való lemondását — a felhozott törvényes okra való tekintettel — elfogadja, hálás emlékezetten iktatja jegyzőkönyve lapjaira nevezettnek viselt egyházmegyei tisztségeiben mindenkor odaadással, hűséggel és önzetlenséggel kifejtett értékes munkásságát s további életére és a Felsőzempléni egyházmegye keretei között ezután végzendő minden szolgálatára Istennek áldó kegyelmét kéri.

A lemondás folytán megüresedett lelkészi tanácsbírói tisztségre a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejét december 31-ében állapítja meg.

11. Szilágyi Benő ny. igazgató-tanár, akit múlt évi e.-m.-i gyűlés az egyházmegyei számvevőszék tagjává választott — megköszönve a kitüntető bizalmat — bejelenti, hogy változó egészségi állapotára való tekintettel, számvevőségi tagságáról lemond. Ugyancsak bejelentette tokaji járási számvevői tisztéről való lemondását — egészségi okokra való hivatkozással — Kiss Pál prügi lelkipásztor is.

Egyházmegyei gyűlés sajnálattal veszi tudomásul Szilágyi Benő ny. igazgató-tanár lemondását. Kiss Pál járási számvevőt pedig felkéri, hogy lemondási szándékától álljon el s számvevőségi tagságát továbbra is tartsa meg. Kiss Pál erre hajlandónak is nyilatkozott.

Egyházmegyei gyűlés a Szilágyi Benő lemondása folytán megüresedett számvevői tisztre Dávid Zoltán gymn. tanár urat választja meg s felkéri nevezettet, hogy az E.-T.-ben előírt hivatalos esküt a legközelebbi egyházmegyei gyűlésen tegye le.

12. Dr Révész Menyhért sárospataki volt tiszti orvos bejelenti, hogy felsőbb hatósága Sárospatakról Rimaszombatba helyezte át s emiatt egyházmegyénkben viselt missziói és tanügyi bizottsági tagságáról lemondani kénytelen.

Egyházmegyei gyűlés sajnálattal veszi tudomásul Dr Révész Menyhért járási tiszti orvos urnak a missziói és tanügyi bizottsági tagságáról — egyházmegyénk területéről való eltávoztása miatt — történt lemondását s neki tisztében végzett jó szolgálataiért köszönetet mond és új szolgálati helyén Isten áldását kéri további munkájára és szolgálataira.

Helyette a missziói bizottság tagjául Tarics Imre állomásfőnök urat, a tanügyi bizottság tagjául pedig Dr Turi Nagy András körorvos urat választja meg.

13. Olvastatott — általános figyelem közepette — a következő időszak

Esperesi jelentés:

Méltóságos Egyházmegyei Gondnok Úr!

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

F. évi július hó 5-én tartott közgyűlésünkhöz tett tiszteletteljes és kegyesen elfogadott jelentésem egyházmegyénk külső és belső állapotát a multat illetőleg megrajzolta, a vége felé közelgető esztendő hasonló rajza pedig a jövő feladata. Ilyen helyzetben lévén, az esperesi jelentés időszerrütlennek látszik és ha mégis lefoglalni kívánom azzal a közgyűlésnek drága idejét, azért van. mert kikerülhetlenné tette azt rám nézve mindenekelőtt és mindenekfelett az egyházmegye visszatért részével történő boldog és áldott ölekezés.

Zsinati törvényünk rendelkezése az el- és visszacsatolást illetőleg végrehajtást nyert. A végrehajtásról szóló, az alakulással kapcsolatban felolvasott jegyzőkönyvek dokumentálják, hogy a felsőzempleni egyházmegye visszakapta tőlünk a sátoraljaujhelyi történelmi, nagymultu egyházközséget, viszont a mi 20 évvel ezelőtt a nemzet testéről ármányosan lecsatolt, nehéz időket látott egyházközségeink egyházmegyénk kebelére visszatértek. E helyről is a legtisztább és legforróbb testvéri szeretettel üdvözlöm a mi drága véreinket, akik velünk immár egy testté lettek, megőrizvén 20 éven át a velünk való lelki egységet. Áldottak legyenek mindazok, akik hit és nemzethűségünkön csorbát nem ejtettek, akik makulátlan tisztaságban őrizték meg és mentették át kemény próbák között nemzeti öntudatunkat és mentesítették még az ingadozás vágyától is lelkiismeretünket!

Áldott emlékezetben legyenek mindazok, akik nemcsak a tűrésben mutatták meg lelki nagyságukat, hanem a veszélyeztetett pontokon való őrállásukkal is hű sáfároknak bizonyultak, akiket sem az idegen hatalom lesbenállása, sem egyéni és családi érdekeik veszélyes kockáztatása nem tudott megrettenteni, vagy félreállítani, akik lelkes önzetlenséggel, sőt áldozatkészséggel tudtak a reménytelenségben is kitarítani, másokat is ébreszteni, bátorítani és megtartani!!

Szálljon áldó imádságunk azoknak sirhalmához, akik a szabadulást meg nem érték, de sirjaikba is magukba vitték az igazak reménységét! Legyen fénylő betűkkel feljegyezve a néhai Keresztury József szeplőtlen neve, ki a legváltóságosabb időkben volt a töredék egyházmegye esperese, ki derekát egy pillanatra be nem adta, ki egy személyben volt képviselője és szerető atyja gyülekezeteinek! Bölcs eszélyesége, előrelátó óvatossága, nehéz helyzetekkel is szembenéző bátorsága, nagy áldásnak bizonyult mind az egyházra, mind a magyarságra nézve. Szabad földben kívánt meggyugodni, legyen áldott pihenése!

Nektek pedig élő vezérek, kik sértetlenül hoztátok magatokkal a szent örökséget, két kezünket nyújtjuk, hogy megrázzuk a ti becsületes kezeiteket, egyik kezünkön át magyar szívünk lángoló melegét éreztétek, a másokban vegyétek a hittestvér jobbját abban a tudatban, hogy számunkra csak ennek a két kéznek összhangzó együttműködése

lásában van a boldogság. Ti megszereztétek nekünk azt az árnyéknélküli külön örömet, hogy fenntartás, utógondolat, csalódás és keserűség nélkül tárul felénk kebletek, mi azzal kívánjuk viszonzni, hogy bennetek az isteni elhivatás letéteményeseit kívánjuk tudni és tiszteletünk pajzsára emelünk fel titeket, a megkülönböztetett tisztelet jeléül fogadjátok el tőlünk az esperesi és gondnoki címeket ama hó óhajunk kíséretében, hogy Isten azok viselésében sokáig tartson meg. Egyházmegyénk közönségének egyébként is gondja lesz arra, hogy ne nélkülözzön titeket és választott munkatársaitokat, a tanácskozás zöld asztala, az egyházkormányzat és igazgatás munkáiba vissza fog állítani titeket a gyülekezetek bizalma.

Tárgysorozatunk következő pontjaiban a kitűzött szabályrendeleti módosítások már mutatói annak, hogy szükségünk van reátok, mert *„nem vagytok immár jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek,“* akiket a munkáltató gazda velünk egyenlő jutalommal áldjon meg!

Méltóztassék Virágh Béla esperes és Zombory Géza egyházmegyei gondnok testvéreinket viselt hivatali címeik viselésében megtartani és ebben szolgálataik elévülhetetlen érdemét már is kifejezésre juttatni és az egyházmegyei többi tisztséget viseltekkel szemben is a jövőre szóló elhivatás gondolatát ébren tartani.

A visszacsatolás tényénél fogva érvényben levő egyházi törvényeink a visszatért egyházközségekre és azok funkcionáriusaira egyidejűleg kötelezőkké létek, minél-fogva szükséges, hogy egyházközségeink szerezzék be az egyházi törvényeket s azok értelmében léptessék életbe az Egyetemes Egyház által elfogadott Istentiszteleti Rendtartást és vegyék használatba az e célra kiadott Ágendát.

Hogy lelkipásztoraink a belterjesebb lelkigondozással megismerkedjenek, szükséges, hogy a parochiális könyvtárak számára a Belmissziói Útmutatót szerezzék meg. A missziói munka elméleti és gyakorlati közelebbi megismerése céljából szükséges egy három-négy napra terjedő belmissziói tanfolyam megrendezése. Méltóztassék az egyházmegyei missziói előadó urat utasítani annak lehetőleg 1940. év január hó első hetére történő előkészítésére január 2—5, vagy

3—6. napjai volnának erre alkalmasak, mikor főiskolánk tanulóifjúsága a karácsonyi szünetben Sárospataktól távol van és így a résztvevők a főiskola jóvoltából szállást kaphatnának. Kikérendő e célból a főiskola theologiai karának és az egyházkerületi és konventi missziói előadó urak közreműködése. Természetes, hogy nem hiányozhatik erről a püspök úr pecsétje sem.

Reá gondolva, emlékezetünkbe idézem, hogy egyházkerületünknek munkában, életpéldában és szeretetben mindnyájunk előtt járó püspöke a nyáron áldásos életének 60. évét töltötte be. A lélek indítása szerint küldjük el hozzá tiszteletteljes üdvözlésünket azzal a buzgóságos, hő imádsággal, hogy érjen újabb évtizedeket, bővülködven jó egészségben, szeretteinek boldogításában s apostoli munkájának mindjobban kiteljesedő gazdag áldásában!

A gyülekezeti lelkigondozás elmélyítését és kiszélesítését úgy belpolitikánk, mint nemzetközi helyzetünk is a legnyomatékosabban sürgeti. A szociálpolitikai törvények céljaikban kifejezik az evangéliumi elvet s azoknak csak örülhetünk, de hogy kihatásukban meg ne rontsák magyar népünk lelkületét és ki ne rekesszék a közéletből az evangéliumi szellemet, afelett gondolkozni s arról gondoskodni, elsőrendű kötelességünké lett. Isten Fiának ajka figyelmeztet: „Munkálkodjatok, míg nappal vagyon, mert eljő az éj, amelyben senki nem munkálkodhatik“. Ennek igazságát a maga és az Atya példájában mutatja fel, megerősíteni kívánva minket a kötelességteljesítésben, mikor így szól: „Az én Atyám mindez ideig munkálkodik, én is munkálkodom“. A munka és munkaalkalom megteremtése legyen mindnyájunk főtörekvésc, siessünk ebben s a munkaalkalom megszerzésében népünknek és a világi hatóságoknak hathatós segítségére. A jelek szerint egy új népvándorlás indult meg, falusi leányaink egyre tömegesebben mennek a városokba és főként a fővárosba házi cselédnek. Ismerjük a veszélyeket, amelyeknek ezek a tapasztalatokban szegény teremtések ki vannak téve. A Leányegyesületek volnának hivatva arra, hogy ezek sorsát figyelemmel kísérjék és már az elindulási szándékuk kipattanásától fogva irányítsák minden lépésüket. A városi Leányegyesületek szervei végezhetnék a falusi Leányegyesületek útján elsősorban a közvetítést, azt követőleg

az elhelyezkedés pillanatától kezdve a lelkigondozásnak reájuk való kiterjesztését, hogy az ingovány el ne nyelje őket. Ez azonban a munka kérdésének csak egy részlete. A másik komoly jelenség az, hogy a nép alsóbb osztályának egy rétege igen hajlamos arra, hogy létfenntartását a munkanélküli segélyekre alapítsa. Egy új típus ez, egy új kategória. Nem egyszer szinte követelő a hangja. Isten szegényei mellett ezek a saját maguk szegényei egyre többen jelentkeznek a társadalomban. Akkor, amikor megtöltjük az életet szociális tartalommal, gondunk legyen arra, hogy népünknek kedves legyen a munka, annak a terhét örömmel hordozza, hogy fáradalmai között érezze a munka örömét és tapasztalja, hogy a munkának van meg az igazi haszna, mert az emberi verejtékre száll Isten áldása.

Most, mikor a földbirtoktörvény végrehajtása a nemzetet egy új gazdasági rend elé állítja, nem közömbös, hogy ennek a rendnek a fokozott munkaszeretet legyen a biztos alapja. Megindultak az igénylések, felnyitottuk a zsilipet, helyenként olyan mértékfelettiek a jelentkezések, hogy minden igénylőt kielégíteni nem lehet. Nem zúditjuk-e a nemzetre a kielégítetlenség nyomában járó elégedetlenséget és az abból táplalkozó lefojtott forradalmi szellemet? Jó a föld a magyar nép kezében, csak jó kézben legyen. Erős, munkás kézben, amelyik a földet markában tartja s verejtéke után annak áldását a közjólét javára is aratja.

A mi szerepünk ott kezdődik, ahol a földbirtoktörvény végrehajtása bevégeződik. Tudásunkkal, tanácsunkkal, serkentésünkkel, a nép melletti őrállásunkkal, tevékenységünkkel arra kell igyekeznünk, hogy a föld komoly szeretetének, gondos megművelésének, célszerű hasznosításának mindenkit megnyerjünk, hogy a föld azt, aki kapta, agyon ne nyomja. Legyen erre minden lelkipásztor-, tanítótestvéremnek már eleve gondja, hogy gazdasági ismeretét bővitse, a termelés körében már meglévő ismereteit szaporítsa, a termelést talaj és éghajlati viszonyok, piac és értékesítési lehetőségek szerint irányítsa.

Nekünk ott kell állnunk a mi magyar népünk mellett, hogy érezze az egész lényünkéből feléje áradó, róla gondoskodó, ügyét önzetlenséggel felkaroló szeretetet.

Nemzetközi helyzetiünk is ezt kívánja meg. Aki csak egy tekintetet vet északkeleti határunkra s az ottani szomszédunkra, az tisztában lehet azzal, hogy előbb-utóbb meg fog indulni a földalatti munka, hogy az elégedetlen elemeket a társadalom ellen uszítsa, hogy a rendet felborítsa s a hiszékenyeket egy olyan világnézettel bódítsa el, amelyet ha magába szítt, bódulatából soha többé nem ébredhet fel. Szükséges, hogy lelkigondozásunk erre a pontra erőteljesen kiterjedjen, de egyidejűleg végezzük a charitatív munkát anyagi erőnk mértékéhez képest, gyámolítva az igazi szegényt és védve a hatalmaskodók tulkapásaitól a gyöngéket.

Az aratni való sok tehát, de hatalmas és kegyelmes az aratásnak Ura, hogy munkásainak erejét jósága szerint megsokasítja, amint — hála legyen Neki érte — reménységen felül megsokasította hanyatló koromhoz képest az én erőimet, hogy legalább akaratom és igyekezetem legyen arra, hogy megbízatásomnak, ha viszonylag is, megfeleljek. Azonban őszintén meg kell vallanom, hogy lelkemben kétségek támadnak, hogy a visszacsatolás következtében tetemesen megnövekedett munkakörömben meg tudok-e felelni a reám váró feladatoknak?! Ez csak egy módon lehetséges, ha mindazok, akik az anyaszentegyház hajójának evezőinél ülnek, fokozott éberséggel, a kívánatos pontossággal, hivatali kötelességeik maradéknélküli teljesítésével nyújtanak ebben számomra segítséget. Ha ugyanabban az ügyben nem szaporítják a munkát, ha feledékenységgükkel, késedelmességükkel nem akasztják meg a dolgok rendjét, az ügyek folyását.

Én a többlet-munkára is készséggel felajánlom magamat, nem riadok vissza tőle, ha azzal szolgálhatok egyházmegyémnek, azonban méltóztassék megengedni, hogy erre nézve elsoroljam feltételeimet. Ezek a feltételek nem teljesíthetetlenek. Nem kérek mást, csupán rendet, mert ha állandó sürgetésekkel kell betöltenem kormányzói tisztelemet, öt-hat levélváltással kapni egy ügyben elintézését vagy feleletet, erre nem érzem elegendőnek erőmet.

Alkalmazhatuék a rend érdekében megtorlást és eszközöket, de azt nem tehetem, hogy a velem egy oltár körül forgolódoó testvéreimmal szemben akár a rendőr, akár az ügyész, akár a bakó szerepét vállaltam, de a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés megteheti, midőn elrendeli, hogy

az elnökség minden hanyagsággal szemben alkalmazza a megtorlást.

Nov. 14-én 1490 az iktatótkönyvi számom, postakönyvit nem is tartom számon, csak az eddigi postadíjakat ismertetem. Az első félévi postadíj összege kitett 216 P 22 f-t. A második félévi nov. 14-ig számított összege 167 P 01 f. Tehát évvégéig rendelkezésre áll a költségelőirányszattal biztosított postadíjból 16 P 77 f. Ez tisztán az egyházmegyei Közgyűlés mostani határozatainak az érdekeltek részére szóló kézbesítésére is kevés lesz. Legkevesebb 30 pengővel fog kellenni túllépni a költségvetési keretet. Ez a helyzet pedig a pontatlanságból kerekedik ki. Méltóztassék azért elrendelni, hogy az esperes a sürgetést már az első alkalommal portókötelezettséggel küldje el a késedelmeskedő fél terhére. Az ilyen postadíjak az egyház terhére nem számolhatók el. Harmadszori sürgetés esetében alkalmazom az esperes 5 P-nél nem nagyobb összegű rendbírságát a lelkészözvegyek javára szóló rendeltetéssel. Minden reményem megvan arra, hogy erre sor nem fog kerülni, de azt nem lehet eltérni, hogy pár — mert csak ennyiről van szó — késedelmes ember következetesen és minden felterjesztéssel a többi egyházközségnek kárt tegyen. Erre a határozott eljárás iránti előterjesztésre pedig az indított, hogy az egyházkerület pénztári hivatala a püspök úr egyenes utasítására figyelmeztette az egyházmegyék espereseit, hogy jövőre az egyházkerület postadíjvisszatérítést csak abban a mértékben fog adni az egyházmegyének, amilyen arányban kapja meg azt az egyházkerület a V. K. Minisztériumtól, már pedig ez a mostani félévre nézve is igen bizonytalan és kétséges.

Ugyancsak a jórend érdekében ügykezelési kérdésekben kívánom tájékoztatni az érdekelteket.

Minden ügy ezután külön iktatószám alatt vezetendő, ugyanazon az iraton csak egy ügy terjeszthető vagy jelenthető a saját száma alatt. Elég negyedívnyi papír használata, de azon csak egy ügy foglaljon helyet. Vannak, akik negyedívnyi téren 5–6, sőt 8-féle ügyben tesznek előterjesztést, vagy jelentést, nem gondolják meg, hogy ezzel lehetetlenné teszik az ügykezelést. Szétnyírbálni az iratot nem tudjuk, hogy a papírszeleteknek külön ügyszámot adjunk. Már pedig minden ügy önnálló, amely külön elbánást igényel. Ezután még

véletlenül se forduljon elő ilyen eset. Minden ügynek adja meg mindenki a maga számát és a maga jelentő vagy előterjesztő lapját. Egy borítékban akár tíz ilyen irat is elhelyezhető.

A hátraléki kimutatások többnyire csak a lelkipásztor aláírásával jönnek be. Ez nem törvényes, világi hatóságaink előtt lelkész és gondnok együtt képviselik az egyházközséget. Közigazgatási úton leendő behajtás céljára küldendő hátraléki, — akár pénz, akár párbér, akár szolgálmány természetű, — kimutatásaikat csak a gondnok által is aláírottan fogom az alispán úrhoz felterjeszteni.

Néhányan hozzám küldték a Nem Állami Tanszemélyzet Országos Nyugdíjintézet számára készített bevallást. Jövőre ezt ne cselekedjék, mert felesleges munkát és postaköltséget csinálnak vele. Ezeket esperesileg sem láttamozni, sem megerősíteni nem kell, nem is bírnak elvi jelentőséggel, hogy ezeknek közvetlenül a kir. tanfelügyelőséghez való beküldésével önkormányzatunkat érné sérelem.

Felmerült esetekből folyólag tájékoztatni kívánom lelkész- és tanítótestvéreimet, hogy a javadalmukhoz tartozó ingatlanokon akár az egyház, akár az utód által megváltandó beruzházást csak a presbitériumhoz és az espereshez tett előzetes bejelentés mellett eszközöljenek és csak ezeknek a hozzájárulása után fogjanak a kivitelhez és eljárásuk során szigorúan alkalmazkodjanak az egyházkerületi szabályrendeletéhez, mely az 1936. évi őszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvében VII. sz. alatt közöltetett.

Sok zavart okoz és egy csomó rendkívüli munkát ad az a körülmény, hogy sokan nem ismerik pontosan egyházközségeik különböző évi járulékaiknak az összegét és sok esetben innen származik a félreértés, hogy az egyházmegyei pénztárt reklamálják, az esperest pedig a fizetések tisztázásáért zaklatják.

Kérem lelkésztestvéreimet, hogy mielőtt ebben az irányban panaszt tennének, vizsgálják meg gondosan előírt járulékaikat és az azokra teljesített befizetéseket, hogy fiaskót ne valjanak. Indokolt esetekben természetesen helyén való a felszólalás és szükséges is a vitás kérdések tisztázása, ami meg is történt több esetben évekre visszamenő számfeljtésekkel, de végre is mindkét félre nézve megnyugtató ered-

ménnyel. Még két egyházközség hátralékainak tisztázása van hátra, ami ezuttal meg is történt volna, ha az egyházmegyei pénztárnok urat betegsége a gyűlésen való megjelenésben nem akadályozna.

Kérem kell lelkésztestvéreimet, hogy havonként olvasgassák el egyházi törvényeinket, egyes esetekben nézzenek utána a megfelelő törvényhelyeknek, mert akkor nem fog megtörténni az a szabálytalanság, hogy a választói névjegyzéket idő előtt, nem a törvényes időpontokban írják alá s tegyék közszemlére és küldik be olyan időben, amikor annak megerősítésére az esperesnek még nincs lehetősége. Okt. 22-én aláírt s nov. 4-ig közszemlére kitett névjegyzéket is hoztam vissza magammal, hogy azt beküldjének visszaadjam, mert a szabálytalanul kiállított névjegyzék alapján történő bármely választást fellebbezéssel jogosan megtámadhatnak.

Igyekszem minden alkalommal a határidőkre jőve levelemlékeztetni lelkésztestvéreimet a hivatalos lapban, ne sajnálják a fáradságot, hogy ilyenkor a hivatkozott törvényhelynek gondosan utána nézzenek. Saját magukat kímélik meg és könnyítik meg a hatóság számára a további eljárást.

Egyházmegyénk kápláni státusa rendezésének a kérdése elodázhatatlanná lett. Ennek az érdekében jelentkezésre és törzskönyvi lapjaik kiállítására és beküldésére hívtam fel azokat az ifjú testvéreket, akiket a püspök úr nyilvántartása egyházmegyénkbeli segédlelkészeknek jelzett, de megállapíthatólag nálunk sohasem jelentkeztek, törzskönyvi lapjaik nincsenek, változásukat be nem jelentik és csak akkor tűnnek fel a láthatáron, ha valamely okból szolgálati bizonyítványra van szükségük. Egy-két eset vár még tisztázásra, hogy véglegesen megállapítható legyen egyházmegyénk kápláni státusa.

Határozatot kegyeskedjék hozni, hogy jövőre mindenki, aki egyházmegyénkbe akarja magát bekebelezetni, köteles ebből a célból az espereshez szabályszerű írásbeli kérvénnyel fordulni és kérelmét megindokolni. Az esperes által tett előterjesztés alapján fogja aztán a kérelmezőket egyházmegyénk határozatával egyházmegyénkbe bekebelezni. Tavaszi közgyűlésünkre a bekebelezést illetőleg általános előterjesztést kívánok tenni.

Bemutatom az egyházközségek körpecsétjéül szánt, a

ft. Marton János lelkészi tanácsbíró úr tervezése szerint készített bélyegző-mintát. Kegyeskedjenek azt megtekinteni s amennyiben az közmegelegedést kelt, e szerint fogom megrendelni az egyházi pecséttel nem rendelkező egyház-községek számára a körpecsétet.

Egyházközségeink időközi állapotáról ezuttal csak annyit említek meg, hogy több egyházközség nagy szegénységén kívül alig vannak nyugtalanító jelenségek.

Réveányváron emelte fel fejét a visszavonás kígyója, de a gyülekezetben megbízásomból megjelent Verebélyi Dezső lelkészi tanácsbíró úr eréllyel vegyes tapintatossággal és mély bölcsességgel a kígyó fejét eltaposta és a békét legalább ideiglenesen helyreállította. Figyelmeztettem a személyében érdekeltet, hogy türelemmel és szeretettel szolgálja, — mint korábbi évciben tette, — a gyülekezetet s díjlevéllel igazolja igényét, amit követelésbe tett, s jogosulatlan követeléssel ne dúlja fel a kedélyeket.

Egyedül a szerencsi egyházra nézve vannak komoly aggodalmaim. Folyamatba tettem egy orvoslási eljárást s ha annak nyomán nem jelentkezik a kívánatos hatás, elnöktársammal egyetértésben fogjuk keresni a kibontakozást. Részletekre nem akarok kitérni, mert azzal többé-kevésbé elébe vágnék a tárgysorozatban levő tanítóválasztás megerősítése ügyének.

Elnöktársam nevében is jelenthetem, hogy a közgyűlés azon utasításának, hogy keressük fel a tiszakarádi egyházközséget, akadályoztatásunk miatt mind máig nem tehattünk eleget, de a kérdés nem is égetett, sőt reméljük, hogy megjelenésünk idejére egy olyan konszolidált helyzetet fogunk már találni, amelyre tanácsaink és irányításunk alapján a lélekszámban tekintélyes és bizonyára hitében sem erőtlen gyülekezet fejlődését tovább lehet építeni.

Elnöktársammal együtt engedélyt adtunk a lácai egyházközségnek templomrenoválási célra 2000 pengő kölcsön felvételére. Ennek utólagos jóváhagyását kérjük. Esperesi jóváhagyással láttam el ugyancsak a lácai egyházközség toronyfedés- és templom belső és külső renoválásáról készített költségvetés és alkuegyezményt. Azóta az egyházközség a munkálatot tiszteletreméltó áldozathozatallal be is fejezte. Megújított temploma az elmúlt vasárnapon felszenteltetett.

Úgy a megújított templom, mint annak egész környéke, valamint az izlésesen átalakított lelkészlak hangosan hirdetik és szólják nemcsak az áldozatkész gyülekezetnek, hanem a tettekész ifjú lekipásztornak is összhangzó együttmunkálkodását és buzgóságát.

Elnöktársammal együtt megújítottuk kérésünket a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úrhoz intézetten az egyházmegyét terhelő közalapi hátralék törlesztésére szóló államszegély kiutalása érdekében. Gondnok Úr Öméltósága már meg is kapta a kiutalás megtörténtéről szóló értesítést. A kiutalt 300 P segélyt, mihelyt megkapjuk, rendeltetési céljaira fogjuk fordítani.

Részvétellel kell megemlékeznem egyik tevékeny lelkész-társunknak: Molnár László alsóberecki lekipásztornak komoly megbetegedéséről. Megbetegedése előtt éppen egy héttel vett levelében panaszkolta el teljes kimerültségét és a reá nézve erőfelettivé lett munkához segítséget kért. Mintha sejtette volna, hogy egyet mozdult felette az elmulás óramutatója. Istennek hála, nyelv- és karbénulása múltóban van. Innen is felkeressük őt gondolatunkban teljes gyógyulásáért Istenhez esdő imádságos sóhajunkkal.

Kisegítése iránt még betegsége bekövetkezte előtt intézkedtem azzal, hogy a pácini segédlelkészt oda helyeztem. Többet most sem tehetünk, noha a kérvénye többet céloz, nevezetesen egyházának állandó káplántartó helyé nyilvánítását és ajánlását. Ez kivihetetlen. Ellenben személyesen jártam el a Minisztériumban, ahol azt kértem, hogy tekintsenek el attól, hogy a múlt évben is részesült államszegélyben, utalják ki számára az engedélyezhető legnagyobb segélyt, amire nézve bírom is az előadó úr szíves ígérését.

Még egyházmegyénk egykori daliás alakjáról, néhai Máthé Gyula egykori karcsai lekipásztorról és egyházmegyénk tanácsbírájáról kell megemlékeznem. Egyházmegyénk daliája volt testben és lélekben egyaránt a mindnyájunk Gyula bátyja. Egész lényéből a keresztyén életderű sugárzott, ajkáról a beszédes életbölcesség patakozott. Szíve meleg, elméje csiszolt volt, megjelenése ünnepélyes, valósággal patriárkhája gyülekezetének. Most már az őszi szél a tiszalúci sírkertben hordja sírjára a sárgultan lehullt falevelet,

írjuk rá egy levélre üzenetünket: Gyula Bátyánk! Egyházmegyénk Nestora! Aludj Békén! Áldott legyen nyugvóhelyed!

Ezzel az örökkévalóságba nyitó akkorddal zárom jelentésemet, kérve, hogy azt tudomásul venni és elfogadni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel ajánlom magamat a Méltóságos Egyházmegyei Gondnok Úrnak és a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek kegyes jóindulatába.

Janka Károly
esperes.

Egyházmegyei közgyűlés Esperesének már közismert bölcsességéről és pontosságáról tanuskodó időközi jelentését igaz elismeréssel és mély köszönettel teljes egészében jegyzőkönyvébe iktatja s azzal kapcsolatban a következő határozatokat hozza:

a) Felhívja a visszacsatolt egyházközségeket, hogy szerezzék be az új Egyházi Törvénykönyvet, léptessék életbe az egyetemes egyház által elfogadott Istentiszteleti Rendtartást s vegyék használatba az e célra kiadott Ágendát.

b) Utasítja az egyházmegyei belmissziói Előadót, hogy a visszacsatolt egyházközségek munkásai részére a belmissziói munka elméleti és gyakorlati megismerése céljából Sárospatakon, lehetőleg jan. 2—5., vagy 3—6. napjain belmissziói tanfolyam rendezését készítse elő, erre a theologiai karnak, az egyházkerületi és konventi missziói előadók közreműködését s a Püspök úr jóváhagyását kérje ki. Ugyanezen célból a Belmissziói Utmutató régebbi számai is minden lelkészi könyvtár számára beszerzendő.

c) Egyházkerületünk nagy szeretetben álló Püspökét születése 60. évfordulója alkalmából mély tisztelettel, teljes melegséggel köszönti s áldásos életének még sokáig való gyümölcsözését kéri a Mindenhatótól.

d) Minden gyülekezeti munkásnak lelkére köti, hogy a munkanélkül való élniakarás nemzetrontó mótelyét minden eszközzel igyekezzenek

visszaszorítani s a munka örömének megtapasztalásába törekedjenek bevezetni a lelkeket.

e) Utasít minden falusi leánykört, hogy tartásuk számon a városba özönlő leánytestvéreiket, tanácsolják őket a városi leánykörökhöz, melyek közbejöttével megfelelőbben elhelyezkedhetnek, ott is gondozás alatt lesznek s így az ingovány nem nyeli el őket.

f) Felhívja a lelkipásztorokat, hogy a földbirtokrendezés törvényes végrehajtása révén új gazdasági rend előállása van küszöbön s abban csak céltudatos és okszerű gazdálkodás mellett lehet lesz megállani. Legyenek azért ott is vezetők és irányítók!

g) Különös figyelmébe ajánlja a lelkészeknek az új északkeleti szomszéd esetleges benső veszedelmét s minden ily fajta földalatti mozgolódás ellenszere gyanánt a szeretettel párosult szociális munkát ajánlja.

h) Fegyelmi felelősség terhe alatt útasítja az érdekelteket, hogy minden esperesi felhívásnak a kitűzött határidőre tegyenek eleget, mert a sürgetés portóját a késedelmező tartozik megfizetni, harmadszori sürgetés esetére felhatalmazza esperesét, hogy az illetőre 5 pengő rendbirságot szabjon a lelkészözvegyek javára s akinél még ez is kevés lenne, ott a fegyelmi azonnal elrendelendő.

i) A jó rend és az esperesi munka könnyítése céljából elrendeli, hogy: 1. minden ügy külön szám alatt terjesztessék be! 2. a hátráléki kimutatások ne csak a lelkész, hanem a gondnok aláírásával is láttassanak el!

j) Utasítja az érdekelt s.-lelkészeket, hogy aki magát az egyházmegyébe akarja bekebeleztetni, azt az esperesi hivatalhoz benyújtandó kérvényben tartozik kérni, kérelmét okmányokkal indokolni s az egyházmegye ezek alapján fog ügyükben határozni.

k) Szomorú szívvel veszi tudomásul hosszú időn át volt tanácsbírájának, a lelkészi kar Nes-

torának: *Máthé Gyula* nyug. lelkésznek elhunytát, daliás alakja kidőlését mélyen fájjalja s a vesztos szívekkel igaz együttérzésben osztozik.

1) Az egyházközségek körpecsétjéül bemutatott mintát örömmel fogadja, felkéri Esperesét, hogy azt minden kebelbeli egyházközség részére készíttesse el s a pecsét előállítása körül kifejtett fáradozásáért *Dr Marton János* tanácsbírónak köszönetet szavaz.

14. Elnökség jelenti hogy a bírósági ülés d. u. 3 órakor lesz a tanácsteremben, melyre a bíróság tagjait és az érdekelt feleket ezuton is meghívja.

Tudomásul szolgál.

15. Egyházkerületi képviselőkül legközelebbi gyűlésünkig terjedő hatállyal kiküldetnek

elnökség mellett, lelkészi részről: *Virágh Béla* tb. esperes, *Kun Zoltán* és *Verebélyi Dezső* tanácsbírák rendes, *Hegedűs László* tanácsbíró póttagul. Világi részről: *Hodossy Béla*, *Dr Kérészy Sándor*, *Asztalos Gyula* tanácsbírák rendes, *Radácsy György* tanácsbíró póttagul.

16. Egyházmegyei közgyűlés egy esztendei hatállyal a lelkészjelölő bizottságba bevasztja

Esperes elnöklete mellett lelkészi részről: *dr Marton János* rendes, *Verebélyi Dezső* póttagul. Világi részről: *dr Kiss Sándor* rendes, *Hodossy Béla* póttagul.

17. Olvastatott és tárgyalatott, az Alsózempléni ref. egyházmegye szervezetére vonatkozó szabályrendelet, melynek módosítását az erőszakkal elszakított egyházmegyei rész visszacsatolása tett szükségessé.

Egyházmegyei gyűlés a régi szabályrendeleten a következő változtatásokat eszközli: a lelkészi és világi tanácsbírói állások számát 8-ról 10-re, a lelkészi és világi jegyzőségek számát 2-ről 3-ra, az

ügyészek számát 2-ről 3-ra, a számvevőségi választott tagok számát 12-ről 15-re és az egyházmegyei tanítóképviselők számát 5-ről 6-ra emeli.

A változtatást a szabályrendeleten átvezeti s az ekként módosított szabályrendeletet 2 példányban jóváhagyás végett egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

Az üresen levő tisztségekre, vagyis a 2 lelkészi, 2 világi tanácsbírói, 1 lelkészi, 1 világi aljegyzői és 1 egyházmegyei tanítóképviselői állásra a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejét dec. 31-ben állapítja meg.

Egyházmegyei gyűlés a 3 számvevői és 1 ügyészi állást egyidejűleg betölti. A szomatori járás számvevőjéül: Szabó Sándor kiskövesdi lelkipásztort, a királyhelmecei járás számvevőjéül: Adorjány Győző kiscigéresi lelkipásztort, a számvevőség világi tagsági helyére Tarics Imre szomatori állomásfőnököt választja meg, akik egyházmegyei gyűlés előtt az E.-T-ben előírt hivatalos esküt egyidejűleg letették.

Az ügyészi állásra: Dr Kiss László királyhelmecei ügyvédet választja meg s felhívja nevezetett, hogy a legközelebbi egyházmegyei gyűlésen a hivatalos esküt tegye le.

Szavazást rendel el egyházmegyei gyűlés a többi 5 egyházmegyei tanít.-képviselő tisztségre is, mivel a régi szabályrendelet értelmében ezeknek megbízatása — 6 évre szólván — 1939. év végével lejár.

A szavazatok beadásának határidejét ezen tisztségekre nézve is dec. 31-ben állapítja meg.

Felhívja egyházmegyei gyűlés az egyházkerületi tanács határozata értelmében az egyházközségek presbitériumai figyelmét arra, hogy — az 5 egyházmegyei tanítói-képviselőség kivételével — ezen állásokra lehetőleg azokat az érdemes férfiakat válasszák meg, akik a visszatérés következtében megszűnt egyházmegyei részen egyházmegyei lelkészi vagy világi tisztséget viseltek.

18. Az E. T. I. tc. 114. §-a értelmében évenként újjáalakítandó egyházmegyei tanács tagjaiul

egyházmegyei gyűlés 1 évi időtartamra — elnökségen kívül — megválasztja lelkészi részről: dr Marton János, Virágh Béla, Máthé Miklós, Csathó József és Szundy Béla alkotó tagokat, világi részről: Bernáth Aladár, dr Kiss Sándor, Hodossy Béla, Novák Sándor és dr Janka Géza alkotó tagokat.

19. A visszacsatolással kapcsolatban szükségessé válik a visszatért egyházközségek presbiterei számának a megállapítása is.

Egyházmegyei gyűlés ezért felhívja a visszatért egyházközségeket, hogy az E. T. I. tc. 46. §-a figyelembe vételével ezirányu javaslataikat a legközelebbi egyházmegyei gyűlésre terjesszék be.

20. Olvastatott és tárgyalatott az alsózempléni ref. egyházmegye kebelébe tartozó egyházközségek szavazati számértékének megállapítására vonatkozó szabályrendelet.

Egyházmegyei gyűlés a szabályrendeleten a következő változtatásokat eszközli: A szabályrendeletből Sátoraljaújhely kihagyatik. Ujjonnan felvételnek a következő anyaegyházközségek: Bacska, Bodrogszentes, Királyhelmec, Kiskövesd, Kisgéres, Nagygéres, Nagytárcány-Kistárcány, Örs 2—2 szavazati számértékkel, mert ezek az egyházak lelkészi állást és iskolát tartanak fenn. Nagykövesd, Perbenyik, Szomotor-Bodrogvécs 1—1 szavazati számértékkel, mert csak lelkészi állást tartanak fenn. A vallásoktatói lelkészi állás szervezése folytán Sárospatak szavazati számértéke 3-ról 4-re, Tokaj szavazati számértéke 2-ről 3-ra emelkedik.

Az ekként módosított szabályrendeletet jóváhagyás végett 2 példányban az Egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

21. Olvastatott és tárgyalatott az iskolai körök alakítására vonatkozó szabályrendelet.

Egyházmegyei gyűlés a szabályrendeleten a következő változtatásokat eszközli: A sátoraljaújhelyi kör sárospataki kör nevet kap s az egyházközségek közül Sátoraljaújhely neve kihagyatik. Az eddigi 8 iskolalátogatói kör mellé 2 új kör szerveztetik. A szomatori kör: Kiskövesd, Nagykövesd, Szomotor-Bodrogvécs, Örös, Nagygéres, Bodrogszentés (filia: Véke) egyházakkal. A királyhelmei kör: Kiszéres, Királyhelmei, (filiája: Bodrogszentés), Perbenyik, Bacska (Lelesz, Bély), Kistárkány-Nagyárkány (filia: Ágcsernyő) egyházakkal.

Egyházmegyei gyűlés az ekként módosított szabályrendeletet jóváhagyás végett 2 példányban a Főtiszteletű Egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

Iskolalátogatókú megválasztja: Adorján Győző kiszéresi és Izsák József nagykövesdi lelkészeket, Fekesházy János kiskövesdi és Péter Imre bodrogszentési tanítókat.

22. Olvastatott és tárgyalatott az egyházmegyei számvevőszék szervezetére vonatkozó szabályrendelet.

Egyházmegyei gyűlés a szabályrendeleten a következő változtatási eszközli: a számvevőség választott tagjai számát 12-ről 15-re emeli, továbbá kihagyja régi szabályrendeletből az egyházmegyei pénztár vizsgálatára vonatkozó 11. §-t s helyébe beiktatja: „Az egyházmegyei pénztár kezelése és megvizsgálására nézve az egyházmegye külön szabályrendeletben intézkedik.“

A módosított szabályrendeletet jóváhagyás végett 2 példányban a Főtiszteletű egyházkerületi Közgyűlés elé terjeszti.

23. Olvastatott és tárgyalatott az egyházközségi közgyűlés szervezetére vonatkozó szabályrendelet.

Egyházmegyei gyűlés a régi szabályrendeleten a következő változtatást eszközli: a szabályrendeletből törli az egyházmegyéből kivált Sátoraljaújhely egyházközséget és a szabályrendeletbe újonnan felveszi: Bacska, Bodrogszentes, Királyhelme, Kisgéres, Kiskövesd, Kistárkány-Nagyvárkány, Nagykövesd, Nagygéres, Örös, Perbenyik, Szomotor-Bodrogvécs anyaegyházközségeket; Ágcsernyő, Bodrogmező, Lelesz, Véke leányegyházközségeket és Bély fiókegyházközséget.

Az ekként módosított szabályrendeletet 2 példányban jóváhagyás végett a Főtiszteletű Egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

24. Az anya-, társ-, leány- és fiókegyházközségek, továbbá a szórványok beosztását tartalmazó s a lélekszámot feltüntető szabályrendelet módosíthatása végett

egyházmegyei gyűlés felhívja a visszakerült egyházközségeket, hogy a jövő évi tavaszi közgyűlésen leendő tárgyalhatás végett jelentsék be esperesi hivatalhoz, hogy az anyaegyházközségekhez mely leány-, vagy fiókegyházközségek és szórványok tartoznak, mely egyházak között van társ-egyházi viszony, feltüntetve mindeniknél a ref. lélekszámot. Egyben utasítja érdekelt egyházközségeket, hogy az E. T. I. tc. 17. §-ában foglaltak figyelembe vételével készítsék el s legközelebbi egyházmegyei gyűlésre terjesszék fel 4 példányban kiállítva azt az egyességet, mely az anya-, leány- és fiókegyházközségek, valamint az anyaegyházközséget alkotó társegyházközségek egymásközötti közigazgatási jogviszonyát, az ebből származó jogokat, köteleességeket s a szavazati jog gyakorlására vonatkozó irányelveket tartalmazza.

25. Olvastatott és tárgyalatott az Alsózempléni ref. egyházmegye területére nézve azon egyházközségek kijelölését megállapító nyilvántartás, amelyekbe különleges viszonyaiknál fogva lelkipásztorrá akár meghívás, akár pályázat útján csak az választ-

ható, aki előzően, mint lekipásztor, vagy mint teológiai tanár legalább 2 éven át működött, vagy aki egyéb lelkeszi szolgálatot a teljes lelkeszi képzés megszerzése után legalább 5 éven át teljesített.

Egyházmegyei gyűlés régi javaslatával szemben a következő módosításokra nézve tesz előterjesztést: Sátoraljaújhely-i egyházközség az eddigi nyilvántartásból törlendő, mivel egyházmegyénk kebeléből kivált s régi anyaegyházmegyéjébe, a Felsőzempléni egyházmegyébe tért vissza.

A visszacsatolt egyházközségek közül pedig vétessék fel: Királyhelme.

Az ekként módosított nyilvántartás egyházkerületi gyűlés útján Egyetemes Konvent elé terjesztetik.

26/a. Tárgyaltatott lelkészértekezletnek a presbitériumoknak az Országos Presbiteri Szövetség tagjai közzé történő belépése tárgyában tett javaslata.

Közgyűlés szükségét érezvén annak, hogy az egyházmegye presbitériumai az Országos Presbiteri Szövetségnek tagjai legyenek, felhívja a presbitériumokat, hogy nagy egyházi érdekből e Szövetségbe lépjenek be.

26/b. Tárgyaltatott lelkészértekezletnek a konfirmációi oktatás rendjére nézve követendő egységes eljárás életbeléptetése tárgyában tett javaslata.

Egyházmegyei közgyűlés nem látván akadályt a Zsinat által kiadott konfirmációi Utasítás végrehajtásában, fegyelmi felelősség terhe mellett elrendeli, hogy a konfirmációi oktatás rendje, az előkészítés tartama, a zsinati Utasítás szerint, egységesen végeztessék. A konfirmációi vizsga, illetőleg kikérdezés áldozócsütörtök ünnepét megelőző vasárnapon, a konfirmációi szertartás áldozócsütörtökön történjék. A konfirmáltak minden évben pünkösdkor együttesen urvacsorával éljenek. A

mindenkori egyházlátogatóságot megbizza, hogy szigorúan ellenőrizze a jelzett zsinati Utasítás végrehajtását.

26/c. Tárgyaltatott lelkészértekezletnek a vallástani kézikönyvek használhatósága feletti véleménynyilvánítás ügyében előterjesztett javaslata.

Közgyűlés tudomásul veszi a lelkészértekezlet ama döntését, mely szerint 5 tagu szakbizottságra bizassék az új vallástani tankönyvek használhatósága feletti véleménynyilvánítás. E bizottság tagjaiul felkéretnek: Darányi Lajos sárospataki lelkipásztor, Kántor Mihály cigándi igazgató-tanító, Martin Miklós tokaji, Kocsis János sárospataki hitoktató lelkipásztorok és Szathmári Lajos sárospataki igazgató-tanító. Utasítja őket a közgyűlés, hogy legközelebbi közgyűlésen véleményüket be-terjesszék.

26/d. Egyetemes Konvent 100/1939. számú határozata alapján Egyházkerületünk Tanácsa folyó évi okt. 10-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 36. pontjában felhívja az egyházmegyéket, hogy mivel a nem református elemi iskolákban folyó vallástanítások nyilvántartása és ellenőrzése az egyházmegyék hatáskörébe utaltatott, adjanak véleményt az egyházkerületi szakelőadóknak e tárgyban a Konvent elé terjesztett javaslatairól s a rendezés mikéntjéről tegyenek jelentést az egyházkerületnek.

Egyházmegyei közgyűlés a nem ref. elemi iskolákban folyó vallástanításnak, mint legalsóbb foku hitoktatásnak az egyházmegye hatáskörébe történt utalását tisztelettel tudomásul veszi s annak nyilvántartására és ellenőrzésére az eddigi szervét: a tanügyi bizottságot elegendőnek tartja. Külön egyházmegyei vallásoktatási szakelőadó beállítását nem tartja szükségesnek, ellenben utasítja tanügyi bizottságát, hogy a nem ref. iskolákba járó elemi iskolások vallásoktatásának pontosabb nyilvántartására és ellenőrzésére alkalmas látogatási jegyzőkönyvet fektessen fel s azt az egy-

házmegye költségén bocsássa az egyház és iskola-
látogatás rendelkezésére. Tanügyi bizottsági elnökét
pedig utasítja, hogy az ily módon kapott jelen-
tések alapján külön beszámolót készítsen az egy-
házkerület számára. Ugyancsak ő írja a vallás-
oktatók törzskönyvi lapját is.

27. Olvastatott az egyházkerületi tanács f. évi okt. 10-én
tartott gyűlésének azon határozata, mely szerint új tanítói állások
szervezésénél, a szervezésre vonatkozó határozatok megerősítésé-
nél az egyházmegyei elnökség csak abban az esetben erősítse meg
az egyházközségek szervezési határozatait, ha az egyházközség jöve-
delmi és vagyoni viszonyai alapján az kellően meg van alapozva.

Egyházmegyei gyűlés a határozatot tisztelet-
tel tudomásul veszi és utasítja a kebelbeli egy-
házak iskolaszékeit és presbitériumait, hogy új
tanítói állások szervezésénél kellő körültekintéssel
járjanak el, hogy a szervezendő állásokkal kap-
csolatban felmerülő kiadásokra megfelelő fedezet
álljon az egyházközség rendelkezésére.

28. Elnökség jelenti, hogy az E. T. I. tc. 77. §-ának utolsó
bekezdése értelmében a Lácái ref. egyháznak temploma és tornya
karbahozatali költségeinek fedezésére 2000 pengő kölcsön felvé-
telét engedélyezte.

Egyházmegyei közgyűlés elnökség jelentését
jóváhagyólag tudomásul veszi.

29. Esperes jelenti, hogy a Lácái ref. egyházközség, az
ügy sürgősségére tekintettel, kérte a temploma és a torony javítá-
si munkálataira vonatkozó költségvetések és a vállalati szerző-
dés megkötése tárgyában hozott presbiteri és egyházközségi köz-
gyűlési határozatok jóváhagyását. Kocsa András építési vállal-
kozó szakvéleménye alapján a költségvetéseket és az azok alapján
létrejött szerződéseket jóváhagyta azzal, hogy a presbiterium
köteles az építkezést a munka végrehajtása közben ellenőriztetni
és a végső fizetés előtt az átvételt ugyanazzal a szakemberrel
foganatosíttatni.

Egyházmegyei közgyűlés esperesi intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi, mert az építkezés tárgyában a határozathozatal sürgős volt és mert az egyházközség érdekei kellőképpen meg vannak védve.

30/a. Tárgyaltatott Lelkészerktekezetnek és tanítóegyesületnek amaz együttes javaslata, mely szerint az egyház- és iskolalátogatás apostoli út is legyen, evangélizátori munkát is végezzen s hogy erre elegendő idő álljon rendelkezésére, úgy az egyházi, mint az iskolai statisztikai lapok jó előre küldessenek meg, hogy azok a látogatás idejére pontosan kitöltessenek.

Mind az egyház, mind az iskolalátogatás továbbra is együttesen és tavasszal történjen két lelkészi és egy tanítói kiküldöttel, kikhez az Esperes — szükség esetén — az illetékes járási számvevőt is kirendelheti.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkészerktekezetnek és tanítóegyesületnek eme javaslatát elfogadja, határozati erőre emeli s a látogatásoknak ennek alapján leendő beosztására Esperesét felkéri. Egyben hatályon kívül helyezi a folyó évi jul. 5-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvének 15/a. pontja 4. bekezdésében előterjesztett s ugyanott egyházmegyei határozattá emelt ama számvevőszéki javaslatot, mely szerint az egyházlátogatók egyike mindig az illető járás számvevője legyen.

30/b. Tárgyaltatott tanügyi bizottság jelentése alapján a kebelbeli népiskolai tanítók és tanítónők napidíjainak és utiköltségének megtérítéséről készített szabályrendelet.

Egyházmegyei gyűlés egyrészt figyelemmel egyházközségeink nehéz anyagi helyzetére, másrészt az E. T. V. tc. 32. §-ára, mely a református tanító fizetésére nézve elvként a vele egyenlő szolgálattal bíró állami tanító fizetésének mértékét állapítja meg, a következő szabályrendeletet alkotja és terjeszti fel megerősítés végett az Egyházkerületi közgyűlés elé.

Szabályrendelet :

a kebelbeli tanítók és tanítónők napidíjának és fuvar-költségének megtérítéséről az Alsózempléni ref. egyházmegyében.

1. §.

Napidíj és utiköltség jár a tanítónak :

a) A hivatalos egyházmegyei tanítóegyesület évi rendes közgyűlésére, valamint évenként egyszer az egyházi járásköri tanítóértekezletre, mint szaktanácskozmányra, ha ezek miatt más helységbe kell utaznia, vagy ha fenntartó egyháza megbízásában és képviselőletében kell más helységben megjelenie. (N. Szerv. és Szolg. Pr.-al 77.) az iskola fenntartó egyház pénztárából.

b) Ha mint egyházmegyei tanítóképviselő, vagy mint iskolalátogató, tanügyi bizottsági tag a tanügyi bizottság értekezletén, vagy az egyházmegyei közgyűlésen hivatalosan megjelenik (E. Ker. 1936. XXI. Szab. rend. 7. 8.) az egyházmegyei pénztárból.

c) Egyházhatósági felsőbb utasításra más egyházakban teljesített egyházi közszolgálat esetén az illető egyház pénztára terhére.

2. §.

A napidíj általában 5 pengő.

Iskolalátogató tanítóknak az illető egyház pénztára terhére fuvar, ellátás és egy tanerős iskolánál 3 pengő, több tanerős iskolánál 5 pengő jár.

3. §.

Helyi szolgálatokért és nem egyházi hatóságok által reá rótt köteleességek teljesítéséért, valamint nem egyházi nevelésügyi értekezleteken való megjelenésért egyházi forrásból eredő napidíj nem igényelhető.

4. §.

Utiköltségek megtérítésére nézve a tényleges kiadás a mértékadó. Vasuti arcképes igazolványok használata esetén, amennyiben az igazolvány kiváltási díját az egyház viselte, egész vasúti költség helyett csak a tényleg felmerült vasúti költség számítható fel.

30/c. *Elnökség* bejelenti, hogy a mult közgyűlésen tett amaz ígéretüknek, hogy a tiszakarádi helyzet tüzetes megvizsgálása céljából személyesen fognak oda kiszállani, közbejött akadályok miatt mindedig nem tudtak eleget tenni. De nem is látják ezt nagyon sürgetőnek, mert békés elrendeződés jelei mutatkoznak.

Egyházmegyei közgyűlés a bejelentést megnyugvással tudomásul veszi.

30/d. Folyó évi július 5-én tartott közgyűlésünk jegyzőkönyvének 12/1. pontjában hozott határozatával útasította a szerencsi egyházközséget, hogy önálló hitoktatói állás megszervezésére nézve tegye meg a kezdeményező lépéseket. Nevezett egyházközség presbitériuma emez útasításnak még nem tett eleget.

Egyházmegyei közgyűlés most már nyomatékkal utasítja a szerencsi egyházközség presbitériumát, hogy dec. 31-éig az önálló hitoktatói állás megszervezése ügyében teendő kezdeményező lépéséről az esperesi hivatalnak tegyen jelentést.

30/e. Mult egyházmegyei gyűlés 12/m. számú határozatával felhívta a mádi egyház presbitériumát, hogy az 1 tanerős felekezeti iskola visszaállítását tegye megfontolás tárgyává s amennyiben az egyház teherbíró képessége lehetővé teszi, érdemileg foglalkozzék ezzel a kérdéssel.

Egyházmegyei gyűlés — mivel jelentés ez ügyben nem érkezelt — újból nyomatékosan felhívja a mádi egyház presbitériumát, hogy az 1 tanerős felekezeti iskola visszaállítása ügyében a mult egyházmegyei gyűlés által intézett felhívásnak az év dec. 31-ig tegyen eleget.

30/f. Mult egyházmegyei gyűlés 12/n. számú határozatával útasította az ondi egyház presbitériumát, hogy a lelkészlak fedési munkálataira nézve törvényben előírt kötelességének haladéktalanul tegyen eleget.

Egyházmegyei gyűlés — mivel jelentés e tárgyban nem érkezett — ismételten felhívja az ondi egyház presbitériumát, hogy fenti ügyben tett intézkedéséről f. évi dec. 31-ig esperes úrnak tegyen jelentést.

30/g. Egyházmegyénk folyó évi július 5-én tartott közgyűlése tárgysorozatának 22. pontja alatt már foglalkozott a ricsei négy tanerős felekezeti iskolának az állam részére való átengedése kérdésével. Már az akkor előhozott indokok előrevetették egy egyházi bástya elveszthetésének szomorú árnyékát. S az a felhatalmazás, melyet idézett egyházmegyei gyűlésünk az Elnökségnek adott, azt eredményezte, hogy a fenyegető árnyékot, mint kínos valóságot kell elfogadnunk.

E nagy horderejű kérdésben ugyanis, mint egyházmegyei felszámoló bizottság, maga Esperesünk és egyházmegyei lelkeszi Főjegyzőnk szállott ki a ricsei gyülekezetbe s az ő ismert aposságukkal, körütekintésükkel és minden kétségen felülálló lelkiismeretükkel olyan jegyzőkönyvet voltak kénytelenek felvenni, hogy annak alapján a ricsei ref. elemi népiskola államosítása elkerülhetetlen.

Nevezett egyházmegyei felszámoló bizottság ugyanis miután a persbitériummal, mint erkölcsileg főként felelős szervvel szemben hiába próbálta az Esperes megrázó szavai alapján a lelki ellenhatást kiváltani, kénytelen volt a rideg anyagi számítások ceruzáját elővenni. S ez a számítás szomorú eredményre vezetett. Megállapított ugyanis, hogy a négy tanerőre 328 gyermek esik, tehát az iskolát feltétlen tovább kellene fejleszteni. Megállapított továbbá, hogy az egyházi és iskolai teher — még a 808 80 P adósegély levonása után is — az állami adónak 95%-ával való megterhelését jelenti a gyülekezet tagjainak, kiknek kezén a 4300 kat. holdnyi községi területnek fele sincs s ami van, annak is 60%-a 6.—7. osztályú föld, mert a jobb földek mind uradalmiak. Magának az egyháznak semmi jövedelmező ingatlana nincs, ellenben van 10.000 pengő körüli adósságszerű hátráléka.

Ezek alapján a kiküldött bizottság azt javasolja, hogy az illetékes egyházi hatóságaink járuljanak hozzá a ricsei ref. elemi népiskola államosításához, de úgy, hogy az *Egyetemes Konvent* által megalkotott Népiskolai Szervezet és Szolgálati Pragmatika II. fejezet 10. §-ának megállapításai szigorúan betartassanak s

s amellet az a megszorítás tétessék, hogy a négy megszervezett állás közül egy, mint kántortanítói állás az egyházközség által továbbra is fentartassék s ennek államsegéllyel kiegészítendő alapfizetése lenne: 15 kat. hold 344 négyszögöl föld, 16 legeltetési jog, jelenleg évi 320 pengő értékben s a természetbeni lakás. Átadná az egyház az állam használatába két új iskolaépületét s a vele összeépült tanítói lakást, de megtartja magának a kántortanítói lakást a vele összeépült tanteremmel, továbbá a Sümegi Ilona által használt lakást és iskolatermet, különböző egyházi otthonok számára.

A megmaradó kántortanítónak a legmagasabb osztályok vezetésével leendő megbízatása az iskolai beosztásban szintén kikötetnék.

Egyházmegyei Közgyűlés a ricsei felszámolásra kiküldött bizottságának minden javaslatát elfogadásra ajánló előadói határozati javaslatot világi elnöki döntéssel nyert 1 többség alapján elutasítva, a ricsei ref. elemi iskola államosítását nem veszi tudomásul, hanem új megoldási lehetőség megszerzése végett *Sarkadi Nagy József, Adorjány Győző* és *vitéz Nyitrai Károly* alkotó tagokból új bizottság kiküldését határozza.

31. Fodor György ny. lelkipásztor alapítványa.

Egyházmegyei közgyűlésünk Fodor György ny. lelkipásztor úr alapító levelét az E. T. I. tc. 12. §-ának 4. bekezdése értelmében jóváhagyja, az alapítványi vagyon kezelésével, az alapító akaratára szerint, a nagyrozvágyi ref. egyházat számadás kötelezettsége mellett megbízza, a felügyeleti jogot pedig az E. T. I. tc. 112. §-ának i.) pontja szerint gyakorolja.

Az alapító levél 1 példányát Fodor György ny. lelkipásztor, alapítványt tevő részére, 1 példányát az alapítványt kezelő nagyrozvágyi ref. egyház részére, 1 példányát a felügyeletet gyakorló alsózempléni ref. egyházmegye részére, esperese kezéhez, 1 példányát pedig a tiszáninneri ref. egyházkerület levéltára részére megküldeni rendeli.

Az alapítót tisztelet és elismerés illesse, szeretneinek emléke pedig legyen mindörökké áldott

32. A tiszaluci ref. egyház párbérügye.

Egyházmegyei közgyűlésünk megállapítja, hogy a tiszaluci egyház párbérügye fellebbezett közgyűlési határozat folytán már korábbi eljárása tárgyát képezte, amikor is közbenszóló határozattal bizottság kiküldését rendelte el. Erre figyelemmel, a mostani felterjesztés iratainak az előiratokhoz való csatolását és legközelebbi közgyűlésünk elé terjesztését rendeli.

33. A hernádnémeti egyházközség felterjeszti jóváhagyás végett az 1938. évi dec. hó 11-én és 1939. évi jún. hó 18-án tartott presbiteri gyűléseinek 3. sz. határozatait, amelyekben presbitérium tudomásul vette Göndöcz István lelkésznek azt a bejelentését, hogy lelkési állásának elfoglalásakor az elődnek a szőlőföld megforgatása címén 9 mm. búzát fizetett, továbbá, hogy Göndöcz István lelkész, vitéz Nyitray Károly ig.-tanító és Móritzné Nyitray Margit tanítónő, az egyház tulajdonát képező lakásaikba a villanyt saját költségükön bevezették és pedig Göndöcz István 167 P 35 fill., vitéz Nyitray Károly 199 P 35 fillér és Móritzné Nyitray Margit 135 P 60 fill. értékben s kérték e befektetéseknek „beruházásoknak“ való nyilvántartását.

Egyházmegyei közgyűlés a presbitériumnak 1939. évi jún. hó 18-án hozott határozatát jóváhagyja, annak kimondása mellett, hogy a villanyvilágításnak a lelkész, valamint az ig.-tanító és tanítónő részéről történt bevezetése, beruházások, amelyek megtérítésénél évi 5%-os értékcsökkenés figyelembe veendő. Kimondja továbbá egyházmegyei közgyűlés, hogy Göndöcz István lelkész által, a lelkészrelődnek a szőlőföld megforgatása címén fizetett 9 mm. búza nem olyan beruházás, amelynek megtérítését a jogutódtól igényelhetné, miután ennek előnyeit a jogutód már nem fogja élvezni.

34. A taktaharkányi villanyvilágítási berendezés megváltandó beruházásnak nyilvánítása iránti felterjesztés.

Egyházmegyei közgyűlés, annak megállapítása mellett, hogy a lelkészlakon a villany bevezetése 238 P. 94 fillérbe, az I. tanítói lakáson 143 P. 94 fillérbe és a II. tanítói lakáson 167 pengőbe került, a presbiterium határozatát jóváhagyja és a villanyvilágítás bevezetésének költségeit, a lelkészlakáson 200 pengő a tanítói lakásokon pedig 143 P. 94 fillér és 167 pengő összegben beruházásoknak mondja ki, mert a villanyvilágítás bevezetése a javadalmasok kívánságára, azok költségén történt, aminek előnyeit a jogutódok is élvezni fogják. — E beruházások megtérítésénél évi 5 % -os értékcsökkenés figyelembe veendő. —

35. Molnár László alsóbereckii lelkipásztor betérjeszti kérelmét, melyben gyülekezeteinek, Alsó- és Felsőbereckinek állandó káplántartó helyé nyilvánítását, s egyszersmindenkorra káplántartó segélyben részesítését kérelmezi. Egyben intézkedést kér arra is, hogy a mindenkori alsóbereckii lelkipásztor úgy Alsó-, mint Felsőbereckiben az énekvezéri teendők alól mentesítessék, s nevezett társegyházak köteleztessenek arra, hogy egy énekvezér kellő díjazásáról költségvetésileg gondoskodjanak. Kérése indoklásában kifejti, hogy egy ember fizikumát idő előtt megörlő, elbírhatatlan terhek nehezdednek reá. Lelkipásztori jövedelme nem engedi meg, hogy saját anyagi erejéből gondoskodjék kiegészítő munkaerőről. Megemlíti végül súlyos betegségét, melynek kezeléséhez — úgy véli — nagyban hozzájárult megerőltető lelkipásztori szolgálata.

Egyházmegyei közgyűlés, bár nagy mértékben értékeli fizikai nehézségeit annak a lelkipásztori szolgálatnak, mit Molnár László alsóbereckii lelkipásztor kettős őrhelyén nagy hűséggel végez, s bár helytállóknak találja kérelmében felsorakoztatott indokait, sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy új káplántartó hely szervezésére s új káplántartó segély elnyerésére lehetőséget ezidők

szerint nem lát. Tudomásul veszi esperese jelentéséből, hogy a lehetőségek által engedett átmeneti intézkedésekkel a kérelmező lelkipásztor helyzetének súlyosságát enyhíteni törekszik.

Nem teljesíthető a kérelemnek másik része sem, melyben a lelkipásztor az énekvezéri teendők alól való mentesítését kéri. A kérelemből nem tűnik ki világosan, hogy díjlevélben köteleztetik-e a lelkipásztor arra, hogy gyülekezeteiben e teendőket ellássa. Abban az esetben, ha ez a helyzet áll fenn, szabályos presbiteriumi és közgyűlési határozat birtokában tud e kérdéssel foglalkozni a közgyűlés. Kérelmezőt a hiányok pótlására kénytelen utasítani.

36. Főtiszteltű Püspök úr leküldi Pap Károly debreceni egyetemi tanár beadványát, melyben a beadványt tevő nehézményezi, mint gyakori erdőbényei fürdővendég, hogy a református fürdővendégek lelkigondozásáról itt semmi gondoskodás nem történik, ugyanakkor, mikor a másik felekezet ezt nem mulasztja elvégezni. A kérdés megvizsgálását és megoldását sürgeti, az erdőbényei lelkipásztor, esetleg a sárospataki theológus ifjúság, vagy a környékbeli lelkipásztorok igénybevételével. Kilátásba helyezi, hogy a vendégek részéről befolyó perselypénz a szolgálatot végző utiköltségét fedezni fogja.

Egyházmegyei közgyűlés a területileg illetékes erdőbényei lelkipásztor gondjaiba ajánlja az erdőbényei fürdővendégek lelkigondozásának ügyét s felhívja őt arra, hogy a hiány kívánatos pótlását célzó javaslatairól, illetőleg intézkedéseiről az egyházmegye espereséhez megnyugtató jelentést tegyen.

37. Kolláth József, a szegilongi fiókegyház lelkigondozója jelenti, hogy a sárospataki theológus ifjúság által végzett szegilongi lelkigondozói munka részint az ő ezévi másirányu elfoglaltsága, részint az utiköltséget fedező anyagiak hiánya miatt válságos helyzetbe került. A szép eredménnyel végzett munkát most megszüntetni véteknek tartaná. Megoldást hozó segítséget kér.

Egyházmegyei közgyűlés a legteljesebb elismeréssel adózik Zsiros József teológiai igazgató szellemi s anyagi támogatása mellett a kis szegilongi fiókegyházban örvendetes eredménnyel, önzetlenül munkálkodó, apostoli buzgalmu Kolláth József munkája iránt. Tudomásul veszi esere se intézkedését, melyben a szegilongi lelkigondozói munkánál a mindenkori olaszliszcai segédlelkész tevékeny részvételét biztosította, ezzel a tanulmányai által Sárospatakhoz kötött Kolláth Józsefet a tetemes utazási kiadásoktól nagy részben tehermentesítette. Annak a kívánságának ad kifejezést, hogy az örvendetesen indult lelkigondozói munka fennakadást ne szenvedjen s továbbra is követendő példa gyanánt szolgáljon.

38. Tárgyaltatott a Bodrogolaszi ref. Egyház — Gróf Wickenburg Róbertné szül.: Von Schlumberger Erzsébet között kötött csereszerződés.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bodrogolaszi-i református egyház és a Gróf Wickenburg Róbertné szül.: Von Schlumberger Erzsébet között Bodrogolasziban, 1939. szeptember 4. napján kötött csereszerződést jóváhagyja és további jóváhagyás céljából az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli, mert a szerződés a tényleges állapot telek-könyvi keresztül vezetését és a birtoktestek egysegessé tételét célozza és az egyházra nézve is előnyösnek látszik.

39. A mádi egyházközség lelkipásztora részéről felmerült az a kívánság, hogy a legutóbbi számvevőszéki gyűlés által nem kívánatos gyülekezeti hozzájárulásnak minősített, legátusok ellátási díjának kérdése minősítették a gyülekezetek discretionális jogának s mint ilyen a viták napirendjéről vétessék le. Jogtalanak és veszélyesnek látja e kérdés háborgatását.

Egyházmegyei közgyűlés értékelni tudja a sok anyagi nehézséggel küzdő gyülekezetek részé-

ről évekkel ezelőtt önként tett s azóta évről-évre fizetett hozzájárulást, mellyel lekipásztorait óhajtott tehermentesíteni. A kialakult szokást tiszteletben jartja s az ily címen ezideig a gyülekezet részéről élvezett hozzájárulást az eddigi mértéknek megfelelően a költségvetésbe továbbra is felvehetőnek itéli.

40. A bodroghalászi egyház presbitériumát az 1939. jul. 4-én tartott egyházmegyei közgyűlés határozatilag utasította, hogy az iskola túlszufoltságának megszüntetésére egy új tanítói állást szervezzen. E közgyűlési utasítás alapján a presbitérium 1939. aug. 20-án tartott gyűlésén azon határozatot hozta, hogy az egyház rossz anyagi helyzete miatt a II. tanítói állást megszervezni nem tudja, most kért a II. tanítói lakás és tanterem megépítésre államsegélyt. Ha a tantermet és a tanítói lakást megépíti, akkor nem zárkózik el a II. tanítói állás megszervezésétől. Addig is minden évben állami kiségitő tanerőt alkalmaz.

E.-m.-i közgyűlés presbitérium eme határozatát nem veszi tudomásul, hanem utasítja a presbitériumot, hogy vagyoni és jövedelmi viszonyait feltüntető jelentést készítsen s azt az elnökséghez terjessze fel azon célból, hogy elbírálhassa azon körülményt, hogy a bodroghalászi egyházközség a II. tanítói állás szervezésére tényleg képtelen. A túlszufoltság megszüntetésének éveken keresztül állami kiségitő tanerő alkalmazásával való megoldása sem egyházi, sem tanügyi szempontból nem kívánatos.

41. Szerencsi ref. egyház — Szerencs nagyközség ajándékozási szerződése.

Egyházmegyei közgyűlésünk elismeréssel és a maga részéről is kifejezett köszönettel veszi tudomásul Szerencs nagyközség nemes célt szolgáló ajándékozását, mégis a szerződés jóváhagyása kérdésében nem nyilatkozhat. Az E. T. I. tc. 76. §-ának d) és e) pontjaiban, valamint a 80. § a) pontjában foglalt rendelkezések értelmében a ki-

kötésekkel tett ajándékozások és visszterhes ingatlan szerzések csakis az egyház presbitériumának és egyházközségi közgyűlésének az I. tc. 70. §-ának 2. bekezdése szerint névszerinti szavazással meghozott, jóváhagyó határozata mellett köthetők. Észleli egyházmegyei közgyűlésünk egyfelől az ajándékozással kapcsolatos határozott kikötéseket, másfelől azt a körülményt, hogy az egyház által teljesítendő szolgáltatások a szerződést részben visszterhessé teszik, miáltal az E. T. I. tc. 76. §-ának d) és e) pontjaiban, valamint a 80. §. a) pontjában írt és meghatározott feltételek fennforognak, így az egyházközség presbitériumának és közgyűlésének a 70. §. 2. bekezdése szerint eszközölt névszerinti szavazással meghozott határozata nem mellőzhető.

A szerződés és a presbiteri gyűlés jegyzőkönyvi másolata visszaadásával arra utasítja a szerencsi egyházközséget, hogy a törvény rendelkezésének megfelelő módon új felterjesztéssel kérje az ajándékozási szerződés jóváhagyását. Megjegyzi egyházmegyei közgyűlésünk azt is, hogy a visszterher szolgáltatását tárgyzó ajándékozási szerződés és a most jóváhagyni kért szerződés egyidejű döntést igényelne a tartalmi összefüggések miatt is.

42. Csobaj egyházközség 2000 pengő egyszersmindenkori közalapi segély iránti kérelmét terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé. A kérés indoka: Iskolaépítésből származó adósságának törlesztése.

Egyházmegyei közgyűlés, mivel nevezett egyházközség nem esik a VIII. tc. IV. §-ában felsorolt kizáró okok hatálya alá, a kérést meleg pártolással terjeszti az Egyházkerülethez.

43. A tokaji egyház adókulcsának megerősítése.

Minthogy az egyházközség presbitériuma és egyházközségi közgyűlése határozataikat szabály-

szerűen, névszerinti szavazással hozták meg és minthogy az egyházközség már 10 év óta ezt az adózási rendszert alkalmazza, egyházmegyei közgyűlés a meghozott határozatokat jóváhagyja, a megállapított adókulcsot megerősíti és tekintettel arra, hogy ennek az adókulcsnak az alapján történt 10 éves gyakorlat szerinti adókivetés ellen fellebbezés adatott be, azt egyházmegyei közgyűlés ez ellen a megerősített adókulcs ellen beadottnak is tekinti és e határozatát jóváhagyás végett egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

44. A szerencsi ref. egyház presbitériuma kéri Máthé László segéd-tanítóvá való megválasztásának jóváhagyását és állásába való beerősítését.

Egyházmegyei közgyűlés Máthé László segéd-tanítóvá való megválasztását nem hagyja jóvá s állásába nem erősíti be, hanem utasítja a szerencsi egyház presbitériumát arra, hogy a pályázók közül az iskolaszék által 1939. jul. 8.-án hozott határozatával történt jelölés alapján és pedig az I. helyen Szentjóni Szabó Tibor, a II. helyen Zsiros László és a III. helyen Kertész Sándor okl. tanítók közül válasszon tanítót.

45. A bodroghalászi ref. egyházközség kérelme az ifj. Turay Lajostól vásárolt ingatlan vételárának egyházhatósági jóváhagyás előtt való kifizetése tárgyában.

Arra utalással, hogy egyházmegyei közgyűlésünk az 1939. évi július hó 5. napján tartott rendes közgyűlésének 38. számú határozatában helybenhagyólag nyilatkozott a kir. kincstár által kisorsított lelkészi javadalmi ingatlanok megváltási árának ingatlanba való befektetése tárgyában — minden esetben követni kívánt gyakorlatul írja elő a szerződésekben annak kikötését, hogy az egyházközséget a szerződés egyházhatósági jóváhagyás után kötelezni és ekkor áll be az egyház visszteher

szolgáltatási kötelezettsége is. Világos kikötést kíván az eladó tehermentes szolgáltatása tekintetében és aziránt, hogy a teherrendezést a vételár terhére a vevő egyházközség teljesíti, amelynél minden esetben a *da mihi debo tibi* gyakorlati elve valósul meg. A fennálló tételeket tartalmazó hiteles telekkönyvi másolatnak, valamint az adó- és értékbizonyítványnak csatolását is minden esetre megkívánja, mert a szerződés jóváhagyás kérdésében csak az összes adatok ismerete mellett határozhat egyházmegyei közgyűlésünk.

46. A sárospataki egyház — konventi felszólításra — beterjeszti a kebelére nézve megállapított vallásitanítási szabályrendeletet és ügyrendet. Magában foglalja ez a vallásoktató lelkész választásának, javadalmának, kötelességeinek, felügyeletének, szabadságának és helyettesítésének egész körülírását. Különös tekintettel van ez ügyrend és szabályzat a sárospataki hitoktató-lelkész ama helyzetére, hogy nagy területen s főként tanyákon kell működnie s ezt a testi fáradalmat a vallásoktatás kára nélkül csak fiatal rugékonysággal lehet 100 % -ig elhordozni. Ebben a jegyben született meg a szabályrendelet s kéri annak elfogadását.

Egyházmegyei közgyűlés, bár a beterjesztett szabályrendelet és ügyrend — főként a javadalmat illetőleg — nem egészen fedi az Egyetemes Konvent által mintául ajánlott díjlevelet, tekintettel a sárospataki hitoktató speciális munkakörére, a beterjesztett szabályrendeletet és ügyrendet jóváhagyja s azt megerősítés végett az Egyházkerülethez felterjeszti.

47. Lelkészerztekezlet bemutatja 1939 augusztus hó 18.-án tartott gyűlésén felvett jegyzőkönyvét s kéri, hogy azokban foglalt határozati javaslatait egyházmegyei közgyűlés határozati erőre emelje.

Közgyűlés ennek alapján a következő határozatokat hozza :

a) Örömmel veszi tudomásul a közgyűlés, hogy a lelkészerztekezleti elnökség megbízásának lejártaival egyhangu bizalommal ismét Kun Zoltán

lelkipásztor választatott meg lelkészértekezleti elnökké, kinek eddigi értékes munkásságát nagyra becsülvén, azért háláját nyilvánítván, munkájára, életére továbbra is Isten áldó kegyelmét kéri.

b) Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a lelkészértekezlet tagjai részére a lelkészértekezleti gyűléseken való megjelenés kötelező. Büntető szankciókként az egyházmegyei közgyűlés tagjai részére előírt rendelkezések az irányadók.

c) Közgyűlés Balogh Ferenc főti lelkipásztornak, az Egyetemes Kovent által leküldött ama javaslatát, hogy a nyugdíjintézet tőkájének gyarapítására minden egyházközség évente 1—1 műsoros estélyt tartson s annak jövedelmét a nyugdíjintézetnek küldje be, — nem tartja keresztülvihetőnek, népünk áldozatkészségének igénybevettsége s gyűlekezeteink elviselhetetlen anyagi megterheltsége miatt, — bár kívánatosnak látja ez intézet támogatását.

48. A cigándi egyházközség kéri a „Gorsó“-tanyai ingatlan földbirtokának bérlet útján való hasznosítására és jövedelmeztetése tárgyában hozott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatainak jóváhagyását.

Egyházmegyei gyűlés a bemutatott presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatokat, melyek pontosan körülírják a bérlet összegét és feltételeit s intézkednek a földbirtokon levő épületek hasznosítása és karbantartása iránt, — jóváhagyja s utasítja a cigándi egyházközség presbiteriumát, hogy a kauciót letett bérlőkkel a határozatokban foglalt feltételek alapján a haszonbérleti szerződést kösse meg s azt jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlésre terjessze fel.

49. Esperes jelenti, hogy Takács Árpád györgyarlói tanító véglegesítettét.

Tudomásul szolgál.

50. Olvastatott az alsózempléni ref. egyházmegye tanítóegyesületének 1939. nov. 16-án tartott közgyűlésének azon határozata, melyet javaslatképen az 1939. jul. 4-én tartott egyházmegyei közgyűlés felhívása alapján az önállóan éneklő ref. gyermekek nevelése kérdésének tárgyalása után hozott. Ezen határozat, melyet javaslatképen az egyházmegye közgyűlés elé terjeszt, a következő :

1. Hívja fel az egyházmegyei közgyűlés a kebelbeli tanítóság figyelmét az egyházi énektanítási tanterv tárgyi céljának intenzív keresztülvitelére.

2. Ajánlja a tanítóság figyelmébe a zsoltárverseknek, valamint a zsoltár dallamokra énekelendő zsoltárnak és dicséreteknek az énekeskönyvből való állandó éneklését és gyakorlását.

3. Rendelje el, hogy az iskolalátogató küldöttség ezeknek keresztülviteléről mindenhol meggyőződést szerezzen s róla az egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tegyen.

4. Az önállóan való éneklés csak a biztos intonálású gyermektől követeltessek meg; kevésbé jó hallásuak az egyedül való éneklésre csak buzdíttassanak.

Egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett javaslatokat határozati erőre emeli.

51. Kovács Béla bodroghalászi kántor-tanító kéri állásába való beerősítését.

Egyházmegyei gyűlés Kovács Béla esküt tett, megválasztott kántor-tanítót bodroghalászi állásába beerősíti s munkájára Isten áldását kéri.

52/a. Tárgyaltatott a Missziói Bizottság előterjesztésében a gyülekezetek szórvány- és tanyamissziói jelentése.

Egyházmegyei gyűlés a jelentést tudomásul veszi s a maga részéről is szükségét látja a szórványokban és tanyákon élő híveink fokozottabb lelkigondozásának.

Az érdekelt gyülekezetek vezetőit felhívja, hogy a tanyákon élő hívek nyilvántartására válasszanak tanyagondnokot, aki minden év április

havában nyilvántartást készít a tanyákon élő hívekről és ezt presbitériumnak bemutatja.

52/b. Tárgyaltatott a Missziói Bizottság előterjesztésében az Egyházmegye 1939—40. évi következő munkaprogramja:

Egyetemes jellegű összejövetelek:

Ifjúsági konferencia: Kesznyéten, Vajdácaska, Hernádkak.

Presbiteri konferencia: Láca, Csobaj, Vámosújfalu Tiszaluc, Megyaszó.

Női konferencia: Kenézlő, Tolcsva, Láca, Bodroghalom, Alsódobsza, Csobaj, Hernádkak.

Énekkari ünnepélyek: Sajóhídvég, Cigánd, Alsódobsza, Báj, Erdőbénye.

Református nap: Szerencs, Tolcsva.

Bibliai iskolás gyermekek kalászszedése július hónapban.

Közgyűlés a munkaprogramot elfogadja és minden gyülekezetre nézve kötelezővé teszi.

52/c. Tárgyaltatott a Missziói Bizottság előterjesztésében a gyülekezetek 1939—40. évi munkaprogramja:

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul, hogy a gyülekezetekben előre elkészített terv szerint indul a munka.

A munkaterveket jóváhagyja és elrendeli, hogy lelkipásztorok a heti munkarendet lelkési hivatalokban függeszék ki.

53. Tárgyaltatott tanügyi bizottság jelentése alapján az Alsózempléni ref. tanítóegyesületnek B. Varga Zsigmond református tanító „Szemléltetés egyszerű képekkel, rajzokkal“ címen tartott előadásával kapcsolatban hozott határozat.

Egyházmegyei gyűlés örömmel értesült B. Varga Zsigmond ref. tanítónak a korszerű iskolai nevelés és oktatás érdekében végzett tanulmányának nagyszerű eredményeiről, ezért az általa készített és kiadatott vezérkönyveknek, rajzgyűtemé-

nyeknek tanítási eszközül való beszerzését egyházmegyénk iskoláinak a legmelegebben ajánlja.

54. A tárgysorozat kimerítettén,

esperes imádsága után a gyűlés berekesztetett.

A jegyzőkönyv pontjai egyidejűleg hitelesítették.
Sárospatak, 1939 november 17.

Janka Péter
egyházmegyei lelkészi főjegyző.

Janka Károly
esperes

II. Bírósági ügyek :

I. Bajusz Imréné megyasszói tanítónő panaszlottat az ellene Koba János megyasszói lakos panaszára folyamatba tett fegyelmi bírósági ügyben a panasz elutasításával a vád alól felmentette, egyidejűleg a bírói eljárási költséget kölcsönösen megszüntette.

II. Kun Zoltán gesztelyi lelképásztor és Kocsár István ugyanottani igazgató-tanító panaszára folyamatba tett közigazgatási ügyben a bíróság panaszosok kérelmének helyt adott és az általuk villanybevezetés címén tett kiadást az utód által megváltandó beruházásnak állapította meg és pedig oly kulcs szerint, hogy minden évben az érték 1/15. részét veszíti értékben a megváltandó villanyvezeték.

Az egyes pontokat jegyezték :

Janka Péter : 1 - 8, 10—12, 17—25, 48, 49, 51, 54.

Kósa Szabó Pál : 13—16, 26/d, 30/a, c, d, g, 42, 46.

Csathó József : 26/a, b, c, 30/e, f, 35, 36, 37, 39, 47, II. B.

Dr Szabó Sándor : 28, 29, 33, 34, 43.

viléz Nyitray Károly : 9, 27, 40, 44, 50.

Dr Janka Géza : 31, 32, 38, 41, 45, I. B.

Kántor Mihály : 30/b, 53.

Főző László : 52/a, b, c.

Tárgymutató.

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. XC. zsoltár 1 versének éneklése, esperes Igeolvasása és imája.
2. Egyházmegyei gondnok gyűlést megnyitó beszéde.
3. Alakulás.
4. a) A visszatérő egyházmegyei rész visszacsatolásával kapcsolatban kiküldött közös bizottság jegyzőkönyve.
b) A sátoraljaújhelyi egyházközségnek a Felsőzempléni egyházmegyébe való visszatérése ügyében kiküldött közös bizottság jegyzőkönyve és a saújhelyi egyház presbitériumának búcsúzó határozata.
c) A visszatérő egyházmegyei rész esperesi hivatalának és pénztárának átadására kiküldött közös bizottság jegyzőkönyve.
d) A megszűnt egyházmegyei részben egyházi tisztséget viselők újra választása ügyében hozott egyházkerületi tanácsi határozat.
5. Az egyházmegyei gyűlés alkotó tagjai és az egyházmegyei tanítóegyesület adományából beszerzett 3 drb zászló átadása.
6. Jegyzőkönyvi pontok egyidejűleg való hitelesítése.
7. Mult ülésről elmaradtak igazolása.
8. Soltész Kálmán bodrogkereszturi lelkipásztor, Kocsis János sárospataki és Martin Miklós tokaji hitoktató lelkészek beerősítése.
9. Tóth József monoki s. tanító beerősítése és eskütétele.
10. Dr Nagy S. Béla lelkészi tanácsbíró lemondása.

11. Kiss Pál és Szilágyi Benő számvevőségi tagok lemondása.
12. Dr Révész Menyhért lemondása a missziói és tanügyi biz.-i tagságáról.
13. Esperesi jelentés.
14. Bírósági ülés idejének kitűzése.
15. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
16. Lelkészelölő bizottság választása.
17. Az egyházmegye szervezetéről alkotott szabályrendelet módosítása s új tisztségek betöltése iránt a választás elrendelése.
18. Egyházmegyei tanács tagjainak a megválasztása.
19. A visszatért egyházközségek presbiteri létszámának megállapítása.
20. A visszatért egyházközségek szavazati számértékének megállapítása.
21. Az iskolalátogatási körök alakításáról szóló szabályrendelet módosítása és új tagok választása.
22. A számvevőszék szervezetéről szóló szabályrendelet módosítása s ahhoz képest új tagok választása.
23. Az egyházközségi közgyűlés szervezetéről szóló szabályrendelet módosítása.
24. Az anya-, társ-, leány- és fiókegyházközségek és szórványok beosztását megállapító szabályrendelet módosítása a visszatért egyházközségek jogviszonyára való tekintettel.
25. Kiemelt egyházközségek megállapítására nézve javaslat.
26. Egyházkerületi határozatok a lelkészértekezlet előterjesztése alapján
 - a) A presbitériumnak az Országos Presbiteri Szövetség tagjai közzé történő belépése tárgyában határozat.
 - b) A konfirmációi oktatás rendjére nézve követendő egységes eljárás életbeléptetése tárgyában határozat.
 - c) Vélemény nyilvánítás az új vallástani kézikönyvek használhatósága felől.
 - d) Az elemi iskolai vallástanítás ellenőrzésének módja, szabályozása és kivitele ügyében javaslat.

27. Utasítás az új tanítói állások szervezésével kapcsolatban.
28. Elnökség bejelentése a lácai egyházközség kölcsön felvételének engedélyezése tárgyában.
29. A lácai templom és torony renoválásának költségvetésével kapcsolatos esperesi megerősítés jóváhagyása.
30. **S k o n t r o l ü g y e k :**
 - a) Lelkészerterkezet és Tanítóegyesület javaslata az egyház és iskolalátogatás jelenlegi rendjének fenntartása vagy szétválasztása tárgyában.
 - b) Tanügyi bizottság javaslata a tanítók részére gyűlési és értekezleti fuvar és napidíj megállapítása tárgyában.
 - c) Egyházmegyei elnökség jelentése a tiszakarádi egyházközségbe tervbe vett kiszállás elhalasztása tárgyában.
 - d) Újabb felhívás a szerencsi egyház presbiteriumához az önálló hitoktatói állás megszervezése tárgyában.
 - e) Újabb felhívás a mádi egyház presbiteriumához egy tanerős felekezeti iskolájának visszaállításának kérdésével való foglalkozás tárgyában.
 - f) Befejezés iránti felhívás az ondi egyház presbiteriumához a lelkészlakon szükséges fedési munkálatok elvégzése iránt.
 - g) A ricsei iskolák államosítása ügyében bizottsági előterjesztés.
31. Fodor György ny. lekipásztor alapítványa.
32. Tiszaluci párbérrendezés.
33. A hernádnémeti villanyvilágítási berendezés megváltandó beruházásnak nyilvánítása iránt felterjesztés.
34. A taktaharkányi villanyvilágítás berendezés megváltandó beruházásnak nyilvánítása iránt felterjesztés.
35. Alsóberecki állandó káplántartó helyé nyilvánítása iránti kérelem.
36. Erdőbényei fürdővendégek lelkigondozása.
37. A szegilongi fiókegyház lelkigondozása.
38. A bodrogolaszi egyház ingatlan csereszerződése.
39. A mádi ünnepi követ ellátásának kérdése.

40. A bodroghalászi II. tanítói állás szervezése.
41. A szerencsi ajándékozási szerződés.
42. Csobaj közalapi segély iránti kérelme.
43. Tokaji egyház adókulcsának megerősítése.
44. A szerencsi kántor-tanító választás ügye.
45. A bodroghalászi egyház ingatlan vásárlása.
46. A sárospataki egyházközség valláskoktatási szabályrendelete.
47. Az 1939 augusztus 18-án tartott lelkészértekezlet határozatai.
48. A cigándi egyházi ingatlan hasznosítása ügyében hozott határozatok jóváhagyása iránti kérelem.
49. Takács Árpád györgytarlói tanító véglegesítése.
50. Önállóan éneklő gyermekek nevelésére vonatkozó tanítóegyesületi javaslat
51. Kovács Béla bodroghalászi kántor-tanító beerősítése.
52. Missziói bizottság jelentései :
 - a) A szórványokban és tanyákon élő hivek lelki-gondozásáról.
 - b) Az egyházmegyei missziói munkaprogrammról.
 - c) A gyülekezeti missziói munkatervekről.
53. B. Varga Zsigmond-féle vezérkönyvek és rajzgyűjtemények beszerzésének ajánlása.
54. A gyűlés berekesztése.

II. Birósági ügyek :

- I. Bajusz Imréné megyaszói tanítónő fegyelmi ügye.
- II. A gesztelyi villanyvilágítási berendezés megváltása.